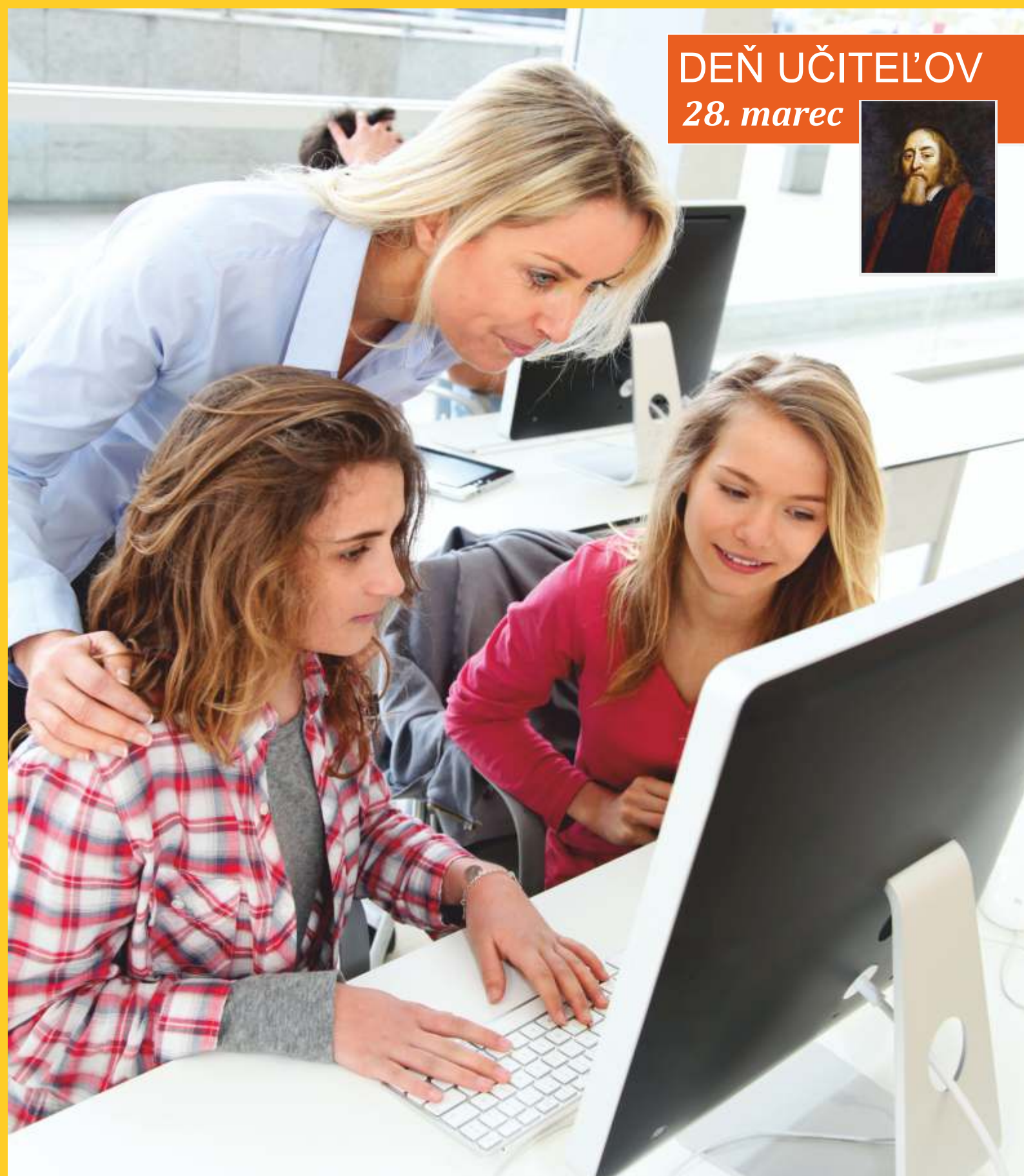

Aktuality Zväzu

Ročník XXVI. ~ Číslo I
Marec 2017
ISSN 1338 – 7960

DEŇ UČITEĽOV
28. marec

Príhovor predsedu

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

Ako vyskočiť zo začarovaného kruhu, ktorý kumuluje problémy školstva? Jednoducho, mať dobrý odrazový mostík. Ten zatiaľ neexistuje, nevyrobila ho vláda, nevyrobilo ho ministerstvo školstva, ba ani starostovia a primátori miest a obcí združení v Združení miest a obcí Slovenska (ZMOS).

Je nemysliteľné, aby školstvo naďalej ostávalo v úzadí záujmov menovaných subjektov. Každý súdny človek vie, že vzdelanie je pre každého dôležité a posúva myslenie národa vpred.

Ani jeden z doterajších dvoch pokusov reformy školského systému nebol úspešný (Milénium, Systémové zmeny v školstve) len preto, že zlyhalo financovanie týchto projektov.

Na svete je tretí pokus – Národný projekt výchovy a vzdelávania – Učiace sa Slovensko. Ako dopadne? Všetci chceme, aby konečne boli odstránené ekonomické bariéry, aby prestalo podfinancovanie, aby sa zvýšila motivácia byť učiteľom, aby naše školstvo konečne lepšie prosperovalo.

Cieľom je dosiahnuť úspech, ale nie za cenu odsúvania riešenia problémov v odmeňovaní zamestnancov. Dostatočne rýchlo sa nerieši zmena platových taríf, ktoré sú pod minimálnou mzdou, nerieši sa zastaraný systém normatívneho financovania na žiaka, ktorý považujeme za archaizmus, neriešia sa požiadavky z našej petície – školstvo pod jednu strechu – hlavne v odmeňovaní zamestnancov.

Zvýšenie plátov zamestnancov v školstve na rok 2017 nenaplnilo naše očakávania, požiadavky boli a sú vyššie.

Pretrvávajúci problém zvýšenia plátov pre pedagógov a odborných zamestnancov všetkých typov škôl je v riešení. Ministerstvo školstva má pre školy, školské zariadenia v prenesených kompetenciách a pre vysoké školy finančné prostriedky na zvýšenie plátov o 6 % do taríf od 1. 9. 2017. Mestá a obce združené v ZMOS tvrdia, že nemajú financie na zvýšenie plátov od 1. 9. 2017 pre zamestnancov školských zariadení v originálnych kompetenciách. Podľa našich zistení to pravda nie je. To je dôkaz toho, že mestá a obce nezvládajú financovanie zamestnancov v školských zariadeniach, materských školách, základných umeleckých školách... Je najvyšší čas, aby financovanie prešlo pod ministerstvo školstva.

Čakajú nás ďalšie úlohy – pripomienkovanie nových školských zákonov, možnosť uzavretia memoranda o zvýšení plátov zamestnancov školstva do konca volebného obdobia tejto vlády, účasť na rokovaníach k Národnému projektu vzdelávania a jeho pripomienkovanie, zmena tarífnych tabuliek tak, aby boli odstránené tarify, ktoré sú pod hranicou minimálnej mzdy, a plnenie úloh stanovených v programe a cieľoch zväzu.

Vykonávame odborársku politiku, ktorá má za úlohu presadzovať záujmy svojich členov, pomáhať im a pomáhať školstvu.

Vážené odborárky, vážení odborári a priaznivci odborov, všetkým vám ďakujem za prácu, ktorú odvádzate v prospech zamestnancov školstva.

Ing. Pavel Ondek,
predseda OZ PŠaV na Slovensku

Ku Dňu učiteľov prajeme všetkým učiteľom a zamestnancom školstva veľa úspechov, pevné zdravie, šťastie a pracovnú pohodu.

redakčná rada
Aktualít zväzu

Obsah

Z činnosti zväzu

Ciele a program Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku na rok 2017	3
Nová éra spolupráce OZ PŠaV na Slovensku a sekcie regionálneho školstva MŠ VVaŠ SR	5
Odborári pretekali na lyžiach a snouborde	6

Rokovania, konferencie, pléna

ETUCE konferencia v Belehrade	8
Do Portugalska za vzdelaním o „zelenej ekonomike, zelenom sektore, zdraví a bezpečnosti“	10

Z činnosti združení

Novoročné zasadnutie Rady ZO OZ PŠaV Martin a Turčianske Teplice	11
--	----

Nové právne predpisy za IV. štvrt'rok 2017

11

Zamestnanosť a platy v školstve

12

Môj názor na vec

Urobme si čisto!!! (alebo takto vyzerá v praxi deklarovaná odborárska solidarita)	16
Špeciálne školstvo alebo integrácia	18
Gymnaziá a ich problémy	19

Odborné recenzované príspevky

Transformácia školstva SR pre informačnú spoločnosť	20
---	----

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

25

Rekreačné zariadenia OZ PŠaV na Slovensku

26

RZ OZ PŠaV Crocus – Kežmarské Žľaby	27
RZ OZ PŠaV Čingov	28

Ďalšie zariadenia s celoročnou prevádzkou bez dotácie OZ PŠaV na Slovensku

29

EXOD 2017 – 64. ročník

30

Ciele a program Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku na rok 2017

I.

Základné zámery a miesto v spoločnosti

VII. zjazd zväzu schválil Ciele a program zväzu na roky 2016 – 2020.

V roku 2017 bude pre zväz prioritou:

- systematicky upevňovať pozíciu zväzu na všetkých úrovniach, s dôrazom na sociálny dialóg,
- stabilizovať počet členov zväzu s akcentom na získanie mladých ľudí do 35 rokov,
- udržiavať a rozvíjať rôzne formy starostlivosti o členov,
- podieľať sa na práci národného a európskeho sociálneho dialógu v školstve,
- využívať poznatky a skúsenosti z odborárskej práce iných odborových zväzov, ako aj zahraničných odborových organizácií pôsobiacich v oblasti školstva,
- prostredníctvom projektov EÚ a iných fondov vzdelávať svojich členov a funkcionárov a zveľaďovať majetok zväzu,
- presadzovať zjednotenie financovania a riadenia všetkých zamestnancov školstva,
- intenzívne medializovať informácie o aktivitách zväzu na všetkých úrovniach navonok.

Na dosiahnutie týchto cieľov bude zväz najmä:

- a) rokovať so zástupcami štátnych orgánov a organizácií s cieľom presadiť požiadavky zväzu a v prípade neúspechu použiť aj krajné riešenia,
- b) naďalej presadzovať realizáciu požiadaviek z Deklarácie na podporu skvalitňovania podmienok a úrovne vzdelávania a vedy na Slovensku,
- c) rokovaniami na všetkých úrovniach

zabezpečiť v roku 2017 rast reálnych plátov zamestnancov školstva a zvýšenie objemu investícií na materiálne a technické zabezpečenie všetkých stupňov a typov škôl a školských zariadení,

- d) prostredníctvom svojich zástupcov v poradných komisiách presadzovať požiadavky zväzu pri novelizáciách zákonov týkajúcich sa školstva v súlade s požiadavkami odbornoprofesionálnych sekcií,
- e) stabilizovať počet členov zväzu,
- f) podporovať činnosť komisie mladých a realizovať jej návrhy na zvýšenie počtu mladých členov zväzu,
- g) pravidelne informovať členskú základňu o činnosti a požiadavkách zväzu,
- h) zabezpečiť pozitívnu medializáciu činnosti zväzu prostredníctvom webovej stránky, elektronickej databázy, TASR, prípadne sociálnych sietí či blogerov,
- i) organizovať odborné konferencie alebo verejné diskusie k najdôležitejším problémom školstva za účasti zástupcov zahraničných odborových zväzov,
- j) zapájať sa do projektov a uchádzať sa o získanie grantov z EÚ a iných fondov slúžiacich na vzdelávanie svojich členov a funkcionárov a zveľaďovanie majetku zväzu,
- k) naďalej intenzívne presadzovať realizáciu požiadaviek vyplývajúcich z petície,
- l) upevňovať spoluprácu a dobré meno zväzu v medzinárodnej oblasti účasťou na medzinárodných projektoch, konferenciách a seminároch týkajúcich sa školstva.

II.

Pracovná, mzdová a sociálna oblasť

V tejto oblasti bude zväz najmä:

- a) podieľať sa na zmenách a tvorbe právnych noriem súvisiacich so mzdovými podmienkami zamestnancov školstva,
- b) presadzovať valorizáciu plátov tak, aby bol zabezpečený ich reálny rast pre pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov od materských škôl, školských zariadení až po vysoké školy,
- c) v zmysle požiadaviek zväzu presadzovať úpravu základnej stupnice plátových taríf nepedagogických zamestnancov tak, aby sa začínala minimálnou mzdou,
- d) v zmysle petície za zjednotenie financovania a riadenia verejného regionálneho školstva presadzovať vyššiu transparentnosť a prehľadnosť toku finančných prostriedkov určených na platy zamestnancov,
- e) presadzovať zvyšovanie percentuálneho podielu z HDP pre školstvo na úroveň porovnateľnú s vyspelými európskymi štátmi,
- f) zmenu pracovných pomerov učiteľov vysokých škôl z doby určitej na dobu neurčitú,
- g) zabezpečovať svojim členom právne poradenstvo a zastupovanie pred súdom v prípade ich pracovnoprávných sporov.

III.

Podpora kvality a rozvoja výchovnovzdelávacieho procesu

V tejto oblasti bude zväz najmä:

- a) presadzovať transparentné a odborné riadenie, správu a financovanie školstva a vedy,
- b) presadzovať zmenu normatívneho systému financovania na žiaka,
- c) venovať pozornosť predškolskému vzdelávaniu, umeleckému školstvu, vzdelávaniu a výchove vo voľnom čase,

- d) usilovať sa o zintenzívnenie a zvýšenie úrovne odborného vzdelávania najmä prostredníctvom duálneho vzdelávania,
- e) podporovať zmenu systému hodnotenia a financovania verejných vysokých škôl,
- f) presadzovať požiadavku ďalšieho rozvoja štátneho školstva v porovnaní so súkromným školstvom,
- g) podporovať vytváranie primeraných podmienok na celoživotné vzdelávanie.

IV.

Koordinácia pri presadzovaní prijatých cieľov na národnej a medzinárodnej úrovni

V tejto oblasti bude zväz najmä:

- a) presadzovať svoje požiadavky, pro-
- b) intenzívne spolupracovať s partnerskými organizáciami v rámci Medzinárodnej celosvetovej organizácie pre odborové zväzy učiteľov a nepedagogických zamestnancov (EI), Európskeho odborárskeho výboru pre vzdelávanie (ETUCE), Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (EHSV) a s blízkymi partnerskými školskými odborovými zväzmi v zahraničí vrátane spoločných rokovaní a uzatvárania dohôd o spolupráci,
- c) aktívne sa zapájať do činnosti

stredníctvom KOZ SR, Hospodárskej a sociálnej rady SR, kolektívneho vyjednávaného, rokovaniami so štátnymi orgánmi, samosprávou, s profesijnými organizáciami a asociáciami vrátane uzatvárania dohôd o spolupráci,

Európskeho sektorového sociálneho dialógu v školstve (ESSDE),

- d) prehlbovať spoluprácu so školskými odborovými zväzmi z krajín V4 a regiónu strednej a východnej Európy a podieľať sa na výmene informácií a spoločnom postupe pri presadzovaní svojich požiadaviek,
- e) udržiavať nadštandardné vzťahy s ČMOS PŠ a VOS ČMKOS na ústrednej a regionálnej úrovni.

Záverečné ustanovenie

Ciele a program zväzu sú otvoreným dokumentom. Súčasťou hlavných cieľov zväzu sú rozpracované ciele a programy jednotlivých združení tak, aby korešpondovali s požiadavkami väčšiny členskej základne.

DŇA 12. 12. 2016 SA DOŽIL VÝZNAMNÉHO ŽIVOTNÉHO JUBILEA PREDSEDA OZ PŠAV NA SLOVENSKU **PAVEL ONDEK**.

ZMYSLOM VAŠEJ PRÁCE JE SKVALITNIŤ ŽIVOTY TISÍCOV UČITEĽOV, ZAMESTNANCOV ŠKOLSTVA, ŽIAKOV A ŠTUDENTOV NA SLOVENSKU. NECH SA NA TEJTO CESTE VÁŠHO PRACOVNÉHO ŽIVOTA STRETÁVATE S POMOCOU, POCHOPENÍM A ÚSTRETOVOSŤOU.

NA ĎALŠEJ ŽIVOTNEJ CESTE PRAJEME VEĽA ENERGIE, TVORIVÝCH SÍL, ZDRAVIA, LÁSKY A ŠŤASTNÉHO RODINNÉHO ZÁZEMIA.

Blahoželáme

Nová éra spolupráce OZ PŠaV na Slovensku a sekcie regionálneho školstva MŠ VVaŠ SR

S cieľom začať úspešnú spoluprácu medzi novými funkcionármi odborového zväzu po VII. zjazde a predstaviteľmi sekcie regionálneho školstva ministerstva školstva sa vo štvrtok 26. januára 2017 stretli zástupcovia vedenia zväzu, vedúci profesijných sekcií Združenia základného i stredného školstva, predsedovia a podpredsedovia regionálnych rád základných organizácií z celého Slovenska a delegácia sekcie regionálneho školstva vedená pánom Marianom Galanom, generálnym riaditeľom. Ďalší hostia: pani Ingrid Kováčová, odbor ZŠ, pán Sitarčík, odbor pedagogických a odborných zamestnancov, pani Zuzana Kadlečíková, odbor špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, pán František Priesol, odbor stredných odborných škôl a konzervatórií, pani Mária Paráková, odbor súkromných a cirkevných škôl a siete škôl a školských zariadení, pani Beata Kukumbergová, odbor gymnázií, a pani Patrícia Saxová, odbor koncepcií financovania regionálneho školstva. Na programe pracovného rokovania boli tieto témy:

- 1. Informácia o činnosti a aktivitách OZ PŠaV na Slovensku a Združenia základného a stredného školstva**
- 2. Informácia o zámeroch a cieľoch MŠVVaŠ SR v oblasti regionálneho školstva v roku 2017 a pripravovaných strategických a koncepcných materiáloch ministerstva v oblasti regionálneho školstva**

V úvode rokovania oboznámil predseda zväzu Pavel Ondek prítomných s výsledkami kolektívneho vyjednávania o KZVS na rok 2017 a finančnom krytí v rozpočte ministerstva (informácie z pracovného rokovania na MŠ VVaŠ SR). Upozornil na nedoriešenú otázku zvýšenia platov pedagogických a odborných zamestnancov v roku 2017. Čaká sa na výsledok rokovania ZMOS-u začiatkom februára a o tejto otázke bude rokovať aj rada zväzu 23. marca 2017. Rada zväzu by mala prijať definitívne rozhodnutie. Upozornil tiež

na odmeňovanie nepedagogických zamestnancov a problémy v školských jedálňach. Podpredsedníčka zväzu za Združenie stredného školstva Iveta Majerová informovala predovšetkým o najzávažnejších problémoch za profesijné sekcie gymnázií, stredných odborných škôl, špeciálneho školstva, školských zariadení a nezosúladenia základnej platovej tabuľky pre odmeňovanie nepedagogických zamestnancov s hranicou minimálnej mzdy, kde od 1. 1. 2017 je rozdiel mínus 143 eur. Vyjadrila presvedčenie o dobrej vzájomnej komunikácii a hľadaní dobrých riešení problémov školstva. Podpredseda zväzu za Združenie základného školstva František Šary oboznámil prítomných so zložením združenia za jednotlivé profesijné sekcie.

Generálny riaditeľ sekcie regionálneho školstva pán Marian Galan poďakoval za pozvanie a vyjadril dôležitosť spolupráce s odborármi. Následne informoval o najaktuálnejšom rokovaní vo výbore pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport NR SR (preukazovanie bezúhonnosti, problematika MOV v duálnom vzdelávaní a počet žiakov v triedach duálu). Zhodnotil plnenie úloh za rok 2016 a upozornil na úlohy na rok 2017. Zároveň však zdôraznil, že bez zvýšenia finančných prostriedkov do rozpočtu školstva sa zmeny a plánované opatrenia nebudú môcť zrealizovať. Ďalej oboznámil prítomných s výsledkami PISA 2015 a upozornil na už prijaté opatrenia ministerstva, ktoré sa však prejavajú až pri ďalšom sledovaní PISA 2018. Dôležité bude tiež do pol roka porovnať výsledky krajín EÚ a tieto využiť pri ďalších opatreniach na zlepšenie výsledkov vzdelávania. Pán Galan informoval, že za minulý rok bolo 43 úloh ministerstva, z ktorých 29 sa týkalo regionálneho školstva. Zamerali sa na zisťovanie kapacít materských škôl a zaškolenosť detí, modernizačný dlh budov, a to zisťovanie stavu budov škôl a MTZ, čo sa týka didaktických pomôcok. V tomto roku sa bude sekcia venovať najmä príprave normatívo MTZ a realizáciou úlohy, aby každá škola mala telocvičňu, riešiť otázku ma-

turitných skúšok, návrhy na redukciu legislatívy, systém metodického riadenia školských úradov, koncepciu jazykových škôl, posilnenie decentralizácie, riadenia a manažmentu školy, problematiku duálneho vzdelávania, pripravuje zmeny v nariadení vlády SR č. 630 (normatívy), riešiť smernicu o súťažiacich s požiadavkou na zvýšenie finančného krytia, pripravuje smernicu o organizovaní lyžiarskych a snoubordových výcvikov, aktuálne pred rokovaním rady vlády pre OV smernicu na tvorbu zoznamu odborov nad rozsah trhu práce a nedostatkové odbory, pracuje na problematike špeciálneho školstva: sú požiadavky na zvýšenie počtu asistentov, špeciálnych pedagógov a psychologov, čo si vyžaduje zvýšenie finančných prostriedkov. Aktuálne chýba podľa analýzy 553 zamestnancov. Tiež chýbajú moderné diagnostické testy, čo si vyžiada ďalšie finančné prostriedky. Pripravuje novely zákonov 597 a 317. Po vyhodnotení duálneho vzdelávania pripravuje aj novelu zákona 61. V roku 2017 sa bude sekcia intenzívne venovať Národnému programu rozvoja výchovy a vzdelávania.

V ďalšej časti pracovného rokovania sa postupne zapojili do diskusie všetci riaditelia odborov, resp. zastupujúci zamestnanci a oboznámili zástupcov profesijných sekcií so zámermi v oblasti základného školstva, gymnázií, stredného odborného školstva, koncepcií financovania regionálneho školstva, špeciálneho školstva, siete škôl a školských zariadení a pedagogických a odborných zamestnancov. Keďže odznelo množstvo informácií a čas vyhradený na spoločné pracovné rokovanie sa naplnil, došlo k dohode na urýchlennom zvolaní všetkých profesijných sekcií v Združení základného i stredného školstva. Na rokovaní sekcií budú prizvaní aj riaditelia odborov.

Ing. Iveta Majerová
a Ing. František Šary,
podpredsedovia OZ PŠaV
na Slovensku

Odborári pretekali na lyžiach a snouborde

V lyžiarskom stredisku Dolinky – Žiar pri Liptovskom Mikuláši sa v piatok 3. marca 2017 stretli odborári – lyžiari z celého Slovenska, aby sa zúčastnili na pretekoch **O Pohár predsedu OZ pracovníkov školstva a vedy na Slovensku**. Tohoročné preteky boli už 10. ročníkom. A práve tento jubilejný ročník sa niesol v znamení niekoľkých naj:

- najviac prihlásených družstiev zo základných organizácií – 58
- najviac prihlásených účastníkov – 124
- najviac štartujúcich pretekárov – 104
- najkrajšie počasie
- najlepšia nálada všetkých účastníkov
- najvydarejší spoločenský večer, na ktorom sa konalo aj prekvapenie – účasť ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR Petra Plavčana
- najviac odovzdaných ocenení účastníkom pretekov, ale aj organizátorom z rúk predsedu OZ pracovníkov školstva a vedy na Slovensku Pavla Ondeka a riaditeľa pretekov Vlastimíra Trégera

Vďaka sponzorom bola aj štedrá tombola, z ktorej si každý odniesol niečo. Slávnostný večer spestril kultúrny program v podaní domáceho ľudového tanečného súboru. Vydané podujatie sa tak úspešne skončilo a už teraz sa všetci tešia na budúci, 11. ročník.

Ing. Iveta Majerová,
podpredsedníčka OZ PŠaV
na Slovensku

Foto: Jozef Dámer
doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.

ETUCE konferencia v Belehrade

ABSTRACT

Stodolovský J., Habán M., 2016: ETUCE conference in Belgrade

On 5th to 8th December 2016 in Belgrade, Serbia an election Conference of ETUCE (European Trade Union Committee for Education) took place. OZ PŠaV was represented by the union leadership and the head of the office. The conference participants representing national unions of employees of education were addressed by the president of ETUCE Christine Blower, Serbian Education Minister Mladen Šarčević, President of the Serbian Trade Union of Teachers Valentina Illič, president of EI (Education International) Susan Hopgood and Secretary of the ETUC (European Trade Union Confederation) Montserrat Mir Roca. Outgoing ETUCE Director Martin Roemer presented a report on the activities of ETUCE during the years 2012 - 2016. The incoming director of ETUCE Susan Flocken presented the work plan for the coming four years. She called for the promotion of education as public good, stood up against the torture of migrants, criticized the attacks on human rights and freedom of expression in Turkey. Newly elected President of ETUCE shall be assisted by six elected vice-presidents. President of OZ PŠaV of Slovakia Pavel Ondek was re-elected as a member of the ETUCE Committee. The conference delegates discussed the resolutions relating to the current vision of education and training in Europe. The main adopted resolution of the Conference was entitled: Strengthening the education trade unions: the key to the promotion of quality education.

V dňoch 5. – 8. decembra 2016 sa v srbskom Belehrade uskutočnila volebná konferencia ETUCE (Európsky odborársky výbor pre vzdelávanie). Náš zväz ako zakladajúceho člena ETUCE zastupoval predseda Pavel Ondek, podpredsedovia František Šary, Iveta Majerová a Miroslav Habán a vedúci Úradu zväzu Juraj Stodolovský.

Konferenciu otvorila prezidentka ETUCE Christine Blower. O úvodné slovo sa podelil aj srbský minister školstva Mladen Šarčević, ktorý zdôraznil potrebu posilniť status a atraktivnosť učiteľského povolania a zabezpečiť investície na podporu kvality vzdelávania. Účastníkov ďalej privítala predsedníčka srbského odborového zväzu učiteľov Valentina Illič, ktorá zvýraznila podiel zväzu na prístupových rokovaníach s EÚ. Prezidentka EI (Education International) Susan Hopgood privítala delegátov a hovorila o niektorých hlavných globálnych výzvach vrátane uprednostňovania záujmov korporácií, vzostupu extrémizmu a erózie občianskych práv. Povedala, že vzdelávanie má morálny účel a úzko súvisí s presadzovaním spoločenských hodnôt, ako aj s odovzdávaním znalostí a zručností novým generáciám. Pozdrav konferencii odovzdala Montserrat Mir Roca, tajomníčka ETUC/EOK (Európskej odborárskej konfederácie), ktorá zvýraznila negatívne trendy v Európe,

ako je klesajúca mzda a strácanie práva na kolektívne vyjednávanie. Bola odvysielaná podporná videospráva od komisára EÚ Navracsicsa, v ktorej obhajoval podporu sociálneho dialógu a zlepšenie postavenia a atraktivity učiteľského povolania.

Odchádzajúci riaditeľ ETUCE Martin Roemer predstavil 160 strán dlhú Správu o činnosti v rokoch 2012 – 2016, ktorá odzrkadľuje „4 zložité a búrlivé roky“, a spomína množstvo udalostí

v priebehu rokov a odkázala na prácu členov výboru a členských organizácií. Konferencia tak potvrdila konsenzus medzi organizáciami v snahe o presadzovanie lepších podmienok zamestnancov školstva na európskej úrovni.

Mgr. Juraj Stodolovský,
vedúci úradu zväzu,
doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.,
podpredsa zväzu

Foto: archív OZ PŠaV
na Slovensku,
doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.

a trendov, ku ktorým došlo a ktoré predstavujú vážne výzvy. Varoval, že hospodárska kríza sa ešte zďaleka neskončila, čoho dôkazom sú prebiehajúce škrt v rozpočtoch a privatizácia školstva. Kým očakávania na vzdelávanie rástli, investície do školstva neboli primerané. Zdôraznil tiež tlaky na sociálny dialóg, ktorý trpí podhodnoteným financovaním. Stručne informoval o 23 projektoch, viac ako 80 politických stretnutiach a 48 konferenciách a seminároch. Nastupujúca riaditeľka ETUCE Susan Flocken poskytla rozsiahlu reč predstavujúcu pracovný plán na nadchádzajúce štvorročné obdobie. Vyzvala na presadzovanie vzdelania ako verejného statku a na aktívne občianstvo. Zdôraznila potrebu zodpovedných mladých ľudí v dnešnej turbulentnej dobe a postavila sa proti týraniu migrantov. Ostro kritizovala útoky na ľudské práva a slobodu prejavu v Turecku. Odbory vyzvala na snahu o zlepšenie sociálneho dialógu a kolektívneho vyjednávania a jednotu a solidaritu v ťažkých časoch. Delegáti konferencie následne rokovali o početných rezolúciách týkajúcich sa aktuálnych vízií v oblasti školstva a vzdelávania v Európe. Prijatá bola hlavná rezolúcia konferencie s názvom: Posilňovanie školských odborov: kľúč k podpore kvality vzdelávania. Zaujímavá bola diskusia o dokumente týkajúcom sa využívania informačno-komunikačných technológií vo výučbe. Rečníci zdôraznili, že učelia by mali sami rozhodnúť o využívaní informačných a komunikačných technológií, a nie byť do toho donútení. Existuje riziko, že program IKT bude zneužívaný na komerčné účely, ak učelia nebudú môcť uplatňovať svoju profesijnú autonómiu. Silné názory boli prezentované v diskusiách okolo dvoch rezolúcií o situácii utečencov v Európe.

Rečníci kritizovali obranné, nedostatočné a niekedy aj rasistické zaobchádzanie s utečencami zo strany politikov a vlád. Vyjadrili veľkú podporu právam detí utečencov bez ohľadu na ich pôvod a potrebu konfrontovať rasistické postoje v rámci vzdelávacích inštitúcií. Školy by mali byť považované za kľúč k integrácii a bezpečné útočisko pre deti postihnuté vojnovým konfliktom. Azda najväššivejšia a najintenzívnejšia bola diskusia o rezolúcii týkajúcej sa situácie v Turecku. Pred diskusiou si delegáti vypočuli telefonický príhovor generálneho tajomníka tureckej organizácie Egitim-Sen Kamurana Karaca. Veľmi podrobne opísal represívne opatrenia proti mnohým štátnym zamestnancom po neúspešnom pokuse o prevrat. Zdôraznil dosah na zamestnancov vzdelávacích inštitúcií a samozrejme deti, ktorým je odopierané právo na vzdelanie v ich materinskom jazyku. Ostatné rezolúcie sa týkali napríklad: posilnenia systému rovnosti v školstve a v odboroch, potreby obnovenia a osvieženia učiteľskej profesie prostredníctvom vytvorenia priestoru pre mladých, boja proti privatizácii a komercializácii v školstve, podpory demokratických tém vo vyučovaní či vzdelávaní v ranom detstve.

Delegáti konferencie sa tiež zaoberali rozpočtom ETUCE na najbližšie volebné obdobie a členskými príspevkami. V následných voľbách bola za prezidentku ETUCE opätovne zvolená Angličanka Christine Blower, ktorej bude asistovať 6 zvolených viceprezidentov. Predseda zväzu Pavel Ondek bol ako zástupca Slovenska rovnako opätovne zvolený za člena výboru ETUCE. Nová riaditeľka ETUCE poďakovala srbským kolegom za ich pomoc pri zabezpečení organizácie konferencie. Poďakovala personálu za podporu

ABSTRAKT

Stodolovský J., Habán M., 2016: ETUCE konferencia v Belehrade

V dňoch 5. – 8. decembra 2016 sa v srbskom Belehrade uskutočnila volebná konferencia ETUCE (Európsky odborársky výbor pre vzdelávanie). OZPŠaV na nej zastupovalo vedenie zväzu a vedúci úradu zväzu. K účastníkom konferencie zastupujúcich národné odborové zväzy zamestnancov školstva sa prihovarila prezidentka ETUCE Christine Blower, srbský minister školstva Mladen Šarčević, predsedníčka srbského odborového zväzu učiteľov Valentina Illič, prezidentka EI (Education International) Susan Hopgood a tajomníčka ETUC/EOK (Európskej odborárskej konfederácie) Montserrat Mir Roca. Odchádzajúci riaditeľ ETUCE Martin Roemer prezentoval Správu o činnosti ETUCE v rokoch 2012 – 2016. Nastupujúca riaditeľka ETUCE Susan Flocken predstavila pracovný plán na nadchádzajúce štvorročné obdobie. Vyzvala k presadzovaniu vzdelania ako verejného statku, postavila sa proti týraniu migrantov, kritizovala útoky na ľudské práva a slobodu prejavu v Turecku. Novozvolenej prezidentke ETUCE bude asistovať 6 zvolených viceprezidentov. Predseda OZPŠaV na Slovensku Pavel Ondek bol opätovne zvolený za člena výboru ETUCE. Delegáti konferencie rokovali o rezolúciách týkajúcich sa aktuálnych vízií v oblasti školstva a vzdelávania v Európe. Prijatá bola hlavná rezolúcia konferencie s názvom: Posilňovanie školských odborov: kľúč k podpore kvality vzdelávania.

Do Portugalska za vzdelaním o „zelenej ekonomike, zelenom sektore, zdraví a bezpečnosti“

V dňoch 26. – 28. októbra 2016 som dostal príležitosť ako nominant KOZ SR a OZ PŠaV zúčastniť sa ako jediný zástupca zo Slovenska na vzdelávacom kurze s názvom Green Economy, Green Sector and Health and Safety. Kurz organizovala centrála odborových zväzov v EÚ (European Trade Union Institute: www.etui.org) so sídlom v Bruseli. Trojdňová akcia s bohatým vzdelávacím programom usku-točneným najmä použitím aktivizač-ných, tzv. participujúcich metód a fo-riem výchovy a vzdelávania sa usku-točnila v portugalskom mestečku Sesimbra, nachádzajúcom sa približne 40 km juhozápadne od Lisabonu na pobreží Atlantického oceánu.

Už samotný úvod ako zoznamovacia aktivita pred začatím kurzu bol zorganizovaný pedagogicky fascinujúcim spôsobom. Na kurze sa zúčastnilo 20 členov rôznych odborových združení a organizácií takmer z celej Európy. Keďže väčšina účastníkov sa pred kurzom vôbec nepoznala, zoznamovacia aktivita mala zohrať kľúčovú úlohu pri „rúcaní bariér“. Organizátori pripravili množstvo farebných obrázkov formátu A4 s tematikou zameranou na vzťahy človeka a prostredia, v ktorom žije. Každý účastník mal čas vybrať si určitý obrázok, ktorý ho najviac reprezentuje a s ktorým sa najväčšími stotožňuje. Následne sme sa rozdelili na štyri skupiny podľa štyroch svetových strán, z ktorých časti Európy sme prišli, a začali sme sa predstavovať. Vybraný obrázok sme použili ako oporný bod na opis súčasného stavu, ale aj predpokladaných budú-cích vízií s dôrazom na stav a vývoj životného prostredia, ktoré nás obklopuje. Samozrejme som nezabudol pripomenúť, že sa mi zdalo trochu problematiku priradiť sa k tej-ktorej skupine reprezentujúcej konkrétnu svetovú stranu, keďže práve na Slo-vensku je viacerými metódami stano-vený stred Európy.

Každý modul využitej participatívnej techniky vzdelávania bol oddelený krátkou a zaujímavou prezentáciou (15-20 min.) z danej problematiky, príp. určitým konkrétnym pozitívnym prí-kladom. Keďže na túto akciu vyberali tých, ktorí sa v uvedenej problematike orientujú, hneď prvé praktické cvičenie

bolo formou brainstormingu, teda zís-kavaním čo najviac relevantných informácií v čo najstručnejšej forme v troch hlavných oblastiach: zelená ekonomika, zelené pracovné miesta a udržateľný rozvoj. Získané informá-cie sa súhrnne zapísali, zoradili podľa dôležitosti a vhodným spôsobom komentovali.

Za najzaujímavejšie praktické spôsoby implementácie myšlienok zavádzania zelenej ekonomiky a tvorby zelených pracovných miest do praxe boli vybra-né: znižovanie energetickej spotreby zvyšovaním energetickej efektívnosti technológií, redukcia používania neob-noviteľných prírodných zdrojov a zvy-šovanie podielu recyklácie materiálov a surovín (tzv. obehová ekonomika), znižovanie množstva skleníkových ply-nov vypúšťaných do ovzdušia, minima-lizácia produkcie odpadov a ochrana prirodzených ekosystémov.

Počas kurzu bolo spomenutých a zdô-raznených množstvo už realizovaných aktivít a postupov, ako prispôbovať ekonomické aktivity organizácií, podni-kov, ale aj štátov smerom bližšie k zele-nej a udržateľnejšej forme existencie človeka. Do realizácie týchto nevyh-nutných aktivít musia byť adekvátnym spôsobom zapojené všetky odborové organizácie fungujúce v danej krajine. Diskutovalo sa o mnohých návrhoch, s ktorými už sú viaceré pozitívne skú-senosti, napr.: využívanie zelených sta-vebných materiálov, zelená certifikácia objektov a stavieb, elektrifikácia do-pravy, zvýšenie podielu dvojkoleso-vých vozidiel v doprave, využívanie tzv. obnoviteľných zdrojov energie najnov-šej generácie, maximalizácia materiá-lovej recyklácie odpadov, bezodpado-

vé technológie, zavádzanie tzv. naj-lepších dostupných technológií, zvyšo-vanie povedomia obyvateľov, zamest-návateľov aj zamestnancov o proble-matike zelených technológií, pracov-ných miest, zdravia a bezpečnosti.

Ako konkrétny najlepší príklad akcie-schopnosti odborových organizácií v problematike kurzu boli prezentované aktivity zo španielskej odborovej cen-trály, ktorá už realizovala a implemen-tovala viaceré štúdie zamerané na socio-ekonomické prínosy zelených pracovných miest, propagáciu ich envi-ronmentálnej udržateľnosti, vzdeláva-nie členov odborového združenia v problematike ochrany a tvorby živo-tného prostredia na konkrétnych projek-toch u svojich zamestnávateľov. Tieto aktivity boli doteraz smerované do sektorov energetiky, odpadového hos-podárstva, dopravy, obnovy obytných domov a lesníctva. Podrobnejšie infor-mácie sú zverejnené v španielskom jazyku na stránke: www.istas.net. Veľmi dôležitou aktivitou odborovej organizácie by malo byť aj vzdelávanie svojich členov v problematike právnych predpisov vzťahujúcich sa na ochranu a tvorbu životného prostredia, manaž-ment vôd, energetickú úsporu a efek-tívnosť, mobilitu pracovnej sily a na environmentálne manažérske systé-my, najmä implementáciu medziná-rodnej normy ISO 14 001 a EMAS do činnosti organizácií.

Na záver kurzu odznelo želanie, aby budúcnosť človeka na zemi bola udržateľnejšia, „zelenšia“, zdravšia a bezpečnejšia.

Ing. Pavol Otepka, PhD.,
člen UO OZ PŠaV pri SPU v Nitre

Foto: Ing. Pavol Otepka, PhD.

Hlavná organizátorka Luciole Sauviat
z ETUI pri úvodnom príhovore

Novoročné zasadnutie Rady ZO OZ PŠaV Martin a Turčianske Teplice

Len niekoľko dní po príchode nového roka sa 5. januára 2017 na svojom zasadnutí stretli predsedovia ZO a členovia Rady ZO OZ PŠaV Martin a Turčianske Teplice.

V slávnostnej atmosfére sa zoznámili nielen s informáciami o dianí vo zväze a o priebehu kolektívneho vyjednávania, ktoré im sprostredkovala predsedníčka KR Žilina pani Mária Barančíková, ale venovali sa aj novelizovaným právnym predpisom, ktoré im sprostredkoval právnik OZ PŠaV JUDr. Dušan Kazár. V bohatej diskusii sa zaoberali najmä problematikou kolektívneho vyjednávania a venovali sa problémom, s ktorými sa pri obhajobe práv zamestnancov stretávajú. Účastníci vyjadrili podporu petícii za jednotné financovanie školstva i aktivitám zväzu smerujúcim k zvyšovaniu plátov všetkých zamestnancov školstva. Záver rokovania sa niesol nielen

v slávnostnej, ale aj trochu clivej atmosfére. Účastníci sa rozlúčili s dlhoročnou predsedníčkou Rady ZO OZ PŠaV Mgr. Evou Strakovou, s ktorou ich spájali dlhoročné priateľské vzťahy. Príhovorom a krátkym programom vyjadrili svoju vďaku za jej obetavú prácu

v prospech členov OZ PŠaV i všetkých zamestnancov školstva.

PaedDr. Jana Skalická,
predsedníčka Rady ZO OZ PŠaV
Martin a Turčianske Teplice

Foto: Adriana Škorová

Nové právne predpisy za IV. štvrťrok 2016

Nariadenie vlády SR č. 280/2016 Z. z. – ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy 435 eur pre zamestnancov odmeňovaných mesačnou mzdou, 2,50 eura za každú hodinu – účinnosť od 1. 1. 2017

Zákon č. 285/2016 Z. z. – mení a dopĺňa zákon číslo 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a zákon číslo 462/2003 Z. z. o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca – zvýšenie dôchodkových dávok – účinnosť od 1. 1. 2017

Opatrenie MPSVaR SR č. 309/2016 Z. z. – o sumách stravného
– 4,50 eura pre časové pásmo od 5 do 12 hodín
– 6,70 eura pre časové pásmo nad 12 do 18 hodín
– 10,30 eura pre časové pásmo nad 18 hodín
– účinnosť od 1. 12. 2016

Zákon č. 310/2016 Z. z. – mení a dopĺňa zákon číslo 523/2004 Z. z.

o rozpočtových pravidlách verejnej správy – účinnosť od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017

Zákon č. 352/2016 Z. z. – mení a dopĺňa zákon číslo 396/2012 Z. z. o Fonde na podporu vzdelávania a zákon číslo 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy – účinnosť od 1. 1. 2017

Zákon č. 354/2016 Z. z. – mení a dopĺňa zákon číslo 440/2015 Z. z. o športe a zákon číslo 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme – účinnosť od 1. 1. 2017

Zákon č. 357/2016 Z. z. – o štátnom rozpočte na rok 2017 – účinnosť od 1. 1. 2017

Vyhláška MŠ VVaŠ SR č. 359/2016 Z. z. – mení a dopĺňa vyhlášku MŠ VVaŠ SR číslo 16/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú profesijné organizácie, ktorých členovia vykonávajú regulované povolanie s právom používať pro-

fesijné tituly a regulované povolania s koordináciou vzdelania – účinnosť od 1. 1. 2017

Vyhláška MŠ VVaŠ SR č. 360/2016 Z. z. – ktorou sa ustanovuje zoznam zakázaných látok a zakázaných metód na účely dopingu v športe – účinnosť od 1. 1. 2017

Nariadenie vlády SR č. 366/2016 Z. z. – ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme – účinnosť od 1. 1. 2017

Nariadenie vlády SR č. 370/2016 Z. z. – mení nariadenie vlády SR číslo 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy – účinnosť od 1. 1. 2017

Oznámenie MPSVaR SR č. 392/2016 Z. z. – o uložení Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa na rok 2017

JUDr. Dušan Kazár,
právnik OZ PŠaV

366/2016 Z. z.

NARIADENIE VLÁDY

Slovenskej republiky zo dňa 14. decembra 2016,
ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf
zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme

Vláda Slovenskej republiky podľa § 28 ods. 1 zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 474/2008 Z. z. nariaďuje:

§ 1

Zamestnancovi pri výkone práce vo

verejnom záujme od 1. januára 2017 patrí tarífny plat v sume platovej tarify podľa základnej stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme uvedenej v prílohe č. 1, podľa osobitnej stupnice platových taríf vybraných skupín zamestnancov uvedenej v prílohe č. 2 alebo podľa osobitnej stupnice platových taríf výskumných a vývojových zamestnancov a zdra-

votníckych zamestnancov uvedenej v prílohe č. 3.

§ 2

Toto nariadenie vlády nadobúda účinnosť 1. januára 2017.

Základná stupnica platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme (v eurách mesačne, platnosť od 1. 1. 2017)

Príloha č. 1 k nariadeniu vlády č. 366/2016 Z. z.

Platový stupeň	Počet rokov praxe	Stupnica platových taríf podľa platových tried a platových stupňov													
		P l a t o v á t r i e d a													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	do 2	292,00	299,00	308,00	321,00	343,00	368,00	397,00	427,50	468,00	495,00	524,00	554,00	590,50	633,50
2	do 4	303,00	309,00	318,50	333,00	356,00	382,00	412,50	444,50	486,00	513,00	544,00	576,50	615,00	659,00
3	do 6	312,00	318,50	330,50	344,00	368,50	396,50	427,50	462,00	504,50	534,00	565,00	599,00	639,00	683,50
4	do 9	321,00	330,00	341,50	356,50	381,50	410,50	443,50	478,50	522,50	552,50	585,00	620,00	661,50	709,50
5	do 12	331,00	340,00	350,50	368,00	394,00	424,50	458,50	495,50	540,00	571,50	606,50	642,00	684,50	735,00
6	do 15	341,00	349,50	362,00	380,50	406,00	438,50	474,50	511,50	560,00	590,50	626,50	664,00	708,50	760,50
7	do 18	349,50	360,00	373,00	391,50	420,50	452,50	489,50	529,00	577,50	612,00	647,00	685,00	732,50	785,50
8	do 21	360,00	369,50	384,50	402,00	432,50	466,00	505,00	544,50	596,50	630,50	668,50	708,50	755,00	810,00
9	do 24	369,50	380,50	394,50	415,00	445,50	480,50	520,00	562,00	614,00	650,00	688,50	730,00	778,50	835,50
10	do 28	378,50	390,00	405,00	426,00	458,50	495,50	536,00	578,50	632,00	669,50	709,00	751,50	802,00	861,50
11	do 32	388,00	400,00	416,00	438,50	471,50	509,00	551,50	596,00	651,00	688,50	730,00	774,00	826,50	886,50
12	nad 32	397,50	410,50	426,00	450,50	484,00	523,00	567,50	613,00	669,50	708,50	750,50	795,00	848,50	911,50

Osobitná stupnica platových taríf vybraných skupín zamestnancov (v eurách mesačne, platnosť od 1. 1. 2017)

Príloha č. 2 k nariadeniu vlády č. 366/2016 Z. z.

Platový stupeň	Počet rokov praxe	Stupnica platových taríf podľa platových tried a platových stupňov													
		P l a t o v á t r i e d a													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	do 2	275,50	282,50	292,00	305,00	328,50	360,00	404,00	446,00	495,50	538,00	560,00	598,00	641,50	692,50
2	do 4	284,00	292,00	303,00	316,00	342,00	374,00	417,00	457,50	510,00	553,50	581,00	621,00	667,50	720,00
3	do 6	293,00	302,00	312,00	327,00	353,00	387,50	425,50	469,00	521,50	566,50	604,50	644,50	692,50	748,00
4	do 9	303,50	310,50	322,00	338,00	365,00	400,50	439,50	485,50	539,50	587,50	625,50	668,50	718,50	775,00
5	do 12	310,50	320,00	332,50	349,00	377,00	414,00	455,00	503,00	559,00	607,00	647,00	692,50	742,50	802,00
6	do 15	320,00	328,50	343,00	360,00	389,00	427,00	470,50	519,00	578,00	627,50	670,00	716,00	768,50	830,00
7	do 18	328,50	339,50	352,00	371,50	401,00	440,00	485,50	536,00	597,50	648,50	692,00	738,50	793,00	857,50
8	do 21	338,00	348,00	362,00	382,00	413,50	454,00	500,00	553,00	616,00	670,00	713,00	762,00	818,50	885,50
9	do 24	346,00	357,50	373,00	393,50	426,00	467,50	515,50	569,50	634,50	691,00	735,00	786,50	844,00	912,50
10	do 28	355,00	367,00	382,50	404,00	437,50	480,50	531,00	587,00	653,50	711,50	757,50	809,50	870,00	941,00
11	do 32	364,00	376,00	392,50	415,50	449,50	495,00	545,00	604,00	673,00	732,00	779,50	833,00	895,00	967,50
12	nad 32	374,00	386,00	402,00	426,00	462,50	507,00	560,50	620,00	692,50	752,50	801,00	856,00	920,50	996,00

Osobitná stupnica platových taríf výskumných a vývojových zamestnancov a zdravotníckych zamestnancov (v eurách mesačne, platnosť od 1. 1. 2017)

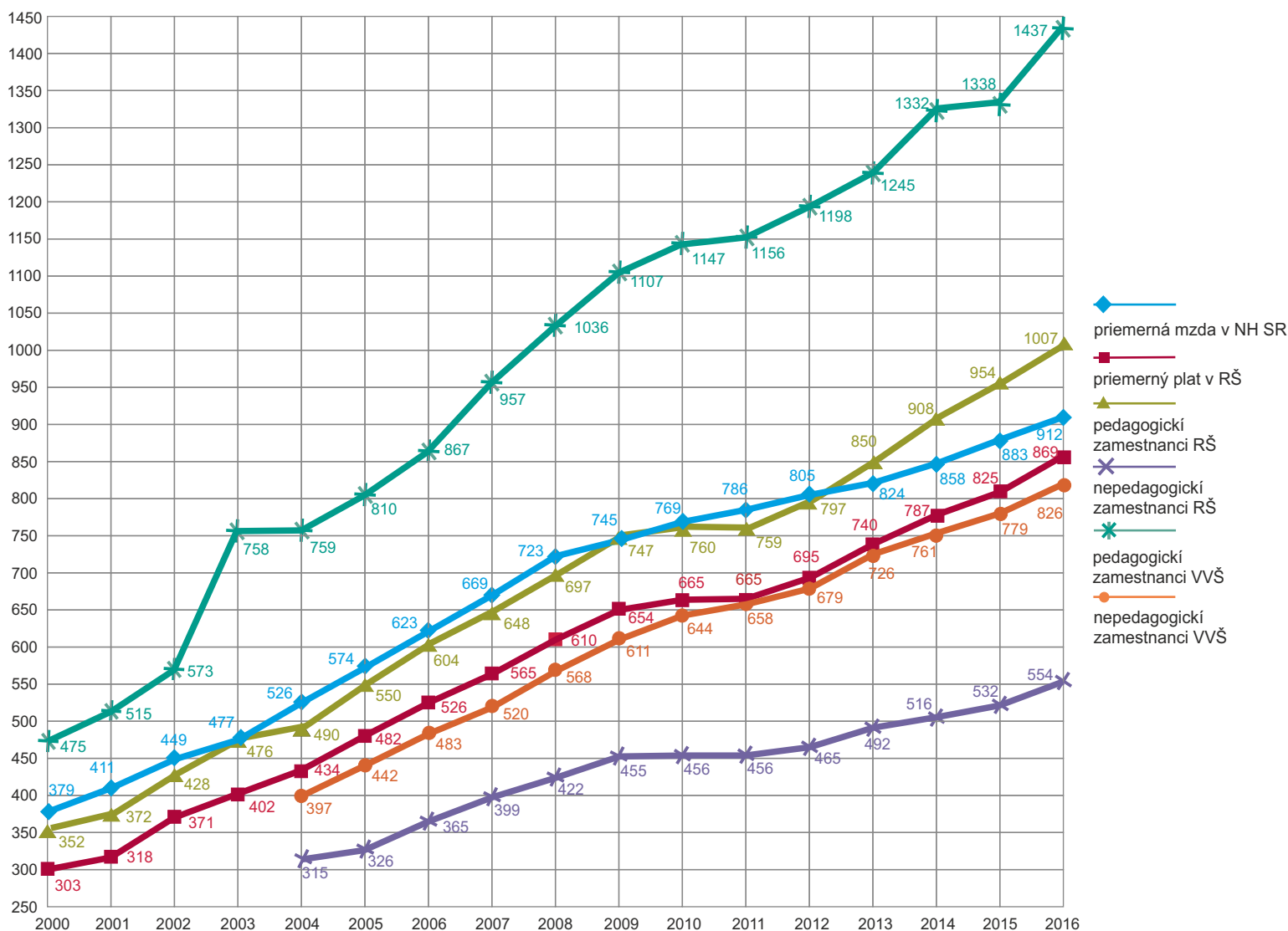
Príloha č. 3 k nariadeniu vlády č. 366/2016 Z. z.

Platový stupeň	Počet rokov praxe	Stupnica platových taríf podľa platových tried a platových stupňov													
		P l a t o v á t r i e d a													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	do 2	248,00	255,50	267,50	343,00	368,00	396,50	427,50	493,50	567,50	661,50	709,50	759,00	814,50	879,00
2	do 4	255,00	264,50	276,50	355,00	381,50	412,00	444,50	512,00	589,50	687,00	737,00	789,00	847,00	913,50
3	do 6	263,50	273,00	285,50	368,00	395,50	426,50	462,00	532,00	613,50	714,50	766,00	818,50	880,00	949,00
4	do 9	271,50	282,00	294,50	380,50	409,50	441,50	478,50	551,00	634,50	740,50	793,00	848,50	912,00	983,00
5	do 12	279,00	290,50	305,00	392,50	423,50	457,00	495,50	570,00	657,50	767,00	822,50	880,50	944,00	1 018,00
6	do 15	287,00	298,50	314,50	404,50	436,50	472,50	511,00	589,50	680,00	793,00	849,50	909,50	977,00	1 053,00
7	do 18	294,50	306,50	322,50	418,00	450,50	487,00	529,00	609,50	702,00	820,00	879,00	940,50	1 009,00	1 089,00
8	do 21	303,50	315,50	332,50	430,00	464,00	503,00	544,50	628,00	724,00	846,00	905,50	970,00	1 043,00	1 124,50
9	do 24	310,50	323,00	342,50	443,50	478,50	517,50	562,00	647,50	747,00	872,00	935,00	1 000,50	1 074,00	1 159,50
10	do 28	319,00	332,50	350,50	455,00	492,00	535,50	578,00	668,00	769,50	899,00	963,00	1 031,50	1 107,00	1 194,00
11	do 32	326,50	342,00	360,00	468,00	506,00	548,00	595,00	686,00	791,50	924,00	991,50	1 061,00	1 139,50	1 229,50
12	nad 32	334,50	349,50	369,00	480,00	519,50	563,50	612,00	706,50	814,50	951,50	1 018,50	1 091,50	1 171,50	1 265,00

Počet zamestnancov a priemerné mzdy (€) na verejných vysokých školách v rokoch 2015 a 2016

Zariadenie	PEPZ 2015	PEPZ 2016	2016	2016	2015	rozdiel 2015/2016
			MP spolu	priemerný plat	priemerný plat	€
Vysokoškolské vzdelávanie	15 377	15 019	204 070 239	1 132,26	1 065,37	66,89
Výskum a vývoj	4 037	3 891	62 085 772	1 329,65	1 203,97	125,68
Študentské domovy	1 406	1 400	11 523 031	685,74	650,05	35,69
Študentské jedálne	375	381	3 117 018	681,76	642,18	39,58
Vysoká škola celkovo	21 365	20 882	284 514 478	1 135,40	1 062,00	73,40
Zamestnanci VŠ kategória – VŠ učitelia	9 850	9 704	167 323 971	1 436,95	1 338,36	98,59
Profesor	1 510	1 475	37 718 928	2 130,43	1 965,36	165,07
Docent	2 452	2 434	47 257 388	1 617,89	1 511,74	106,15
Odborný asistent	5 450	5 343	77 035 834	1 201,43	1 121,30	80,13
Asistent	253	257	3 046 933	898,13	905,18	-7,05
Lektor	184	194	2 264 888	972,38	908,44	63,94
Zamestnanci VŠ kategória – výsk., umel. zam.	1 647	1 472	20 940 840	1 185,42	1 104,93	80,49
Zamestnanci VŠ – nepedagogickí zamestnanci	9 870	9 706	96 249 667	826,34	778,97	47,37
Odborní zamestnanci	2 247	2 162	22 711 472	875,60	832,37	43,23
Administratívni zamestnanci	3 325	3 258	41 534 005	1 062,29	999,33	62,96
Prevádzkoví zamestnanci	2 520	2 500	17 326 935	577,58	535,31	42,27
Zamestnanci študentských domovov	1 368	1 373	11 322 875	687,28	649,15	38,13
Zamestnanci študentských jedální	407	414	3 354 380	675,36	629,56	45,80

Prehľad priemerných plátov v NH SR a v školstve za roky 2000 – 2016

Porovnanie priemernej mzdy v regionálnom školstve v rokoch 2015 a 2016

zariadenie	priemerná mzda		rozdiel	priemerná mzda		rozdiel	priemerná mzda		rozdiel	priemerná mzda		rozdiel
	2015	2016		2015	2016		2015	2016		2015	2016	
	pedagogickí	pedagogickí		odborní	odborní		nepedag.	nepedag.		spolu	spolu	
Základné školy	1 031	1 086	55	891	953	62	544	559	16	923	971	48
Gymnázia	1 034	1 088	54	925	918	-7	553	580	26	931	979	48
SOŠ	1 033	1 090	57	940	920	-20	616	638	21	923	969	46
Konzervatória	911	965	53	1 032	917	-115	624	676	52	858	910	52
SPV	837	895	58	0	0	0	549	541	-8	798	822	24
Špeciálne školy	1 048	1 105	57	921	994	72	630	641	11	971	1 019	48
Materské školy	764	817	53	787	825	38	454	479	25	688	735	47
Špeciálne materské školy	887	933	46	1 101	1 073	-28	555	572	17	842	881	39
ZUŠ	857	913	56	0	0	0	598	623	25	820	873	53
Jazykové školy	1 074	1 131	57	0	0	0	584	613	30	918	965	47
ŠKD	716	759	43	1 031	875	-139	469	495	26	711	753	43
ŠKD pri SŠ	793	836	42	0	0	0	498	515	17	788	831	43
CVČ	883	943	60	0	0	0	554	575	21	769	814	45
Školské internáty	921	970	50	1 015	643	-372	532	552	19	730	768	38
Školské internáty pri SŠ	885	932	47	854	891	37	559	576	17	689	715	26
Diagnostické centrá	1 016	1 082	66	939	1 031	92	643	653	10	848	898	50
Reedukačné centrá	982	1 044	62	854	902	49	579	608	29	761	807	46
Liečebno-vých.sanatória	926	1 020	94	953	958	5	589	594	5	760	790	30
Centrá pri PpPPP	599	0	-599	1 023	1 076	53	687	709	23	951	999	48
Centrá ŠpP	874	932	58	972	1 027	55	761	760	-1	931	988	57
Školské stravovanie	0	0	0	0	0	0	495	521	26	495	521	26
Školy v prírode	1 276	1 490	214	0	0	0	597	633	36	691	718	27
Strediská služieb školy	0	0	0	0	0	0	750	782	32	750	782	32
Strediská odb.praxe	928	1 015	88	0	0	0	626	644	18	744	779	34
Školské hospodárstvo	2 004	1 992	-12	0	0	0	732	752	20	793	804	11
Spolu	954,60	1 006,90	52,30	968,20	1 017,90	49,70	532,30	553,70	21,40	825,80	869,40	43,60
Školy	1 031,80	1 087,30	55,50	897,90	950,50	52,60	571,80	590,00	18,20	926,60	974,10	47,50
MŠ, ZUŠ, ŠJ a ŠZ	787	838,50	51,50	996,70	1 046,00	49,30	499,70	524,30	24,60	668,70	710,90	42,20

Priemerná mzda v NH SR za rok 2016 912,00 €
 Spracovala: Ing. Koperová
 zdroj: CVTISR

Urobme si čisto!!!

(alebo takto vyzerá v praxi deklarovaná odborárska solidarita)

O d roku 2011 niekedy s väčšou, inokedy s menšou intenzitou vládne v rezorte školstva napätie, nespokojnosť, frustrácia... Kvalita slovenského školstva pokrívka za vyspelou Európou a svetom a aj podľa medzinárodných zisťovaní a meraní sa dozvedáme, že slovenské deti majú menej vedomostí a zručností. Odborári, zamestnávateľia, rodičia, odborná verejnosť, ale aj iniciatívni jednotlivci – občania už dávno stratili trpezlivosť. V roku 2012 sa v školstve intenzívne štrajkovalo a celý minulý rok sa niesol v znamení intenzívneho presadzovania objednávky na pozitívne zmeny pre školstvo, zamestnancov, žiakov a študentov.

Nový minister školstva naštartoval proces zmien už pri tvorbe programového vyhlásenia vlády SR, následne vznikol harmonogram úloh ministerstva pre oblasť regionálneho i vysokého školstva a pracuje sa na dokumente Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania na najbližších 10 rokov, ktorý by mala prijať vláda v I. polroku tohto roka. Vôbec teraz nemienim polemizovať o vyššie uvedených dokumentoch. Na to bude priestor úplne inde.

Pán minister verejne hovorí, že chce zvýšiť platy učiteľov a bude za to bojovať ako lev. To je aj dlhoročný zámer odborárov. V tom sa zhodneme. Ale zatiaľ sme sa nezhodli na načasovanie zvyšovania plátov a percentuálnej výške valorizácie do roku 2020. Funkcionári OZ pracovníkov školstva a vedy na Slovensku vedia, čo chcú dosiahnuť, a vedia aj prečo. Veď zo všetkých médií a od kompetentných ľudí sa dozvedáme, ako sa darí ekonomike na Slovensku. V procese vzdelávania je najdôležitejším faktorom učiteľ a toho musí spoločnosť uznávať a oceniť. Tak nech to konečne pocítia aj zamestnanci, ako sa ekonomike darí!

Čo je na tomto procese smutné, je **nepodporenie a neprajnosť** zo strany

našich kolegov – predstaviteľov odborových zväzov združených v K O Z S R !!! Predsedovia zámerne nemenovaných odborových zväzov už v máji minulého roka ukázali, že školákom nefandia a nie sú ich prioritou, keď pri návrhu obsahu Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa na rok 2017 nepodporili požiadavku nášho zväzu na 25-percentnú valorizáciu plátov. Zhodli sa len na 10-percentnej valorizácii, z ktorej napokon po niekoľkých kolách kolektívneho vyjednávania s vládou a so zamestnávateľmi dostali všetci zamestnanci štátu s výnimkou učiteľov a odborných zamestnancov od 1. januára pridané 4 % do taríf.

Výsmechom pritom je, že základná tarifná tabuľka, podľa ktorej sú odmeňovaní nepedagogickí zamestnanci v školstve, sa začína v prvej platovej triede v prvom stupni na úrovni 292 eur, čo je o 143 (!!!) eur menej, ako je úroveň aktuálnej minimálnej mzdy na Slovensku. Zákon síce pamätá na „dorovnanie“ platu do minimálnej mzdy, ale desaťtisíce zamestnancov sú takto zámerne už roky ožobračované a držané na hranici chudoby! A to v čase, keď predseda vlády bojuje za zvyšovanie minimálnej mzdy na hranicu 500 eur.

Ale vráťme sa k pôvodnému zámeru tohto článku. Rada by som vysvetlila, prečo som nazvala môj článok UROBME SI ČISTO!!! Celkom nedávno sa mi dostal do rúk (nemôžem to nazvať inak) **plátok** alebo **demagogický pamflet**, ktorý je verejne prístupný v nemenovanom odborovom zväze. Zaujímavé je najmä to, že aj niektoré naše stredné školy sú združené v tomto zväze a zastupujú učiteľov, majstrov OV, vychovávateľov!

Pýtam sa ako?

Takže v tabuľke (nie je uvedený autor a odkiaľ údaje čerpal) sú uvedené hodinové platy učiteľky materskej školy 7,77 eura, učiteľa základnej školy I. stupeň 14,19 eura, učiteľa základnej školy II. stupeň 18,31 eura, učiteľa strednej školy 18,99 eura a priemerná mzda stredoškolského učiteľa 976 eur mesačne.

Pod tabuľkou je zaujímavá poznámka:

V priemysle na Slovensku je priemerná mzda na hod. od 5 do 7 eur, pričom pracujúci občan musí odrobiť za rok priemerne 2 088 hodín, učiteľ základnej školy na 1. stupni odpracuje ročne cca 840 hodín, učiteľ 2. stupňa 640 hodín ročne, v škole s maturitou okolo 617 hodín ročne. Učitelia si pýtajú odmeny a zvýšenie plátov? Pýtame sa za čo?

Pokúsím sa dať informácie na pravú – verifikovanú mieru:

Informácie o platoch zamestnancov čerpá OZ pracovníkov školstva a vedy na Slovensku z vierohodných zdrojov, a to zo štátnych štatistických výkazov (preklopené skutočné výplaty všetkých zamestnancov). Z týchto zdrojov je priemerná mzda nasledujúca:

Kategória:	Priemerná mesačná mzda v roku 2016 v eurách:	Priemerná hodinová mzda v roku 2016 v eurách:
Učiteľ materskej školy	817	5,0
Učiteľ základnej školy	1 086	6,6
Učiteľ gymnázia	1 088	6,7
Učiteľ strednej odbornej školy	1 090	6,7

Informácie z verejne prístupných výkazov Škol 1-04 a fondu pracovného času za rok 2016 pri 7,5-hodinovom pracovnom čase dohodnutom v Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme na rok 2016. Fond pracovného času za rok 2016 je 1957,5 hodiny.

Zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov zrozumiteľne definuje pedagogickú činnosť. Tá je upravená zákonom ako priama výchovno-vzdelávacia činnosť, základný úväzok upravený nariadením vlády SR a definuje aj problematiku práce nadčas pedagogických zamestnancov (ZP). Pedagogický zamestnanec okrem plnenia základného úväzku a zastupovania neprítomných pedagogických zamestnancov si plní ďalšie pracovné povinnosti a činnosti vyplývajúce z pracovného poriadku. Činnosťou súvisiacou s priamou výchovno-vzdelávacou činnosťou sa rozumie svedomitá osobná príprava na vyučovanie a na výchovnú činnosť, príprava pomôcok a materiálu na vyučovanie alebo výchovnú činnosť a starostlivosť o ne, vedenie predpísanej pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie, vypracúvanie dokumentácie ustanovenej osobitným predpisom, tvorba školského vzdelávacieho programu alebo výchovného programu, sebvzdelávanie, oprava písomných a grafických prác žiakov, dozor nad žiakmi v čase určenom písomným rozvrhom dozorov, spolupráca s učiteľmi vyučujúcimi v triede, spolupráca s triednymi učiteľmi tried žiakov, ktorých vyučuje, spolupráca s rodičmi žiakov, ktorých vyučuje, starostlivosť o zverené kabinety, zbierky a ostatné zverené pomôcky slúžiace výchovno-

-vzdelávaciemu procesu, účasť na poradách zvolávaných vedúcim zamestnancom, ktorých obsahom je pedagogický proces, účasť na poradiach zvolávaných zriaďovateľom, prípadne inými orgánmi štátnej správy v školstve, týkajúcich sa zabezpečovania a hodnotenia úrovne pedago-

gického procesu a činnosti PZ a školy, pedagogická diagnostika detí a žiakov, účasť na akciách organizovaných zamestnávateľom (lyžiarske kurzy, kurzy korčuľovania, školy v prírode, výchovné koncerty, plavecké výcviky...) a ďalšie aktivity zamerané napríklad na nábor žiakov na strednú školu, aktivity spojené s duálnym vzdelávaním, súťaže, olympiády, študentská odborná činnosť a i. Mnohé činnosti nielen môže, ale aj musí vykonávať pedagogický zamestnanec mimo svojho pracoviska a neraz aj v dni pracovného pokoja.

A tak netušim, odkiaľ čerpal autor

– demagóg informácie. Určite a jednoznačne však deklaroval, že školstvu „rozumie“! Môžem sa len domnievať, s akými výsledkami ukončil základné, stredné, vyššie... alebo iné vzdelanie.

Môžem len hádať, čo zverejnenými „zaručenými“ informáciami sledoval. Jedno je však isté:

ASI NÁS CHCE ROZOŠŤVAŤ.

Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku od roku 1990 nikdy nespochybnil požiadavky kolegov odborárov z iných zväzov. Naopak, vždy podporoval akékoľvek aktivity, štrajky, požiadavky vyplývajúce z pro-

cesu kolektívneho vyjednávania zamerané na prospech zamestnancov.

Preto je naozaj divné, prečo práve aktivity nášho zväzu sú tak kriticky sledované, spochybňované a odmietané. Naopak, očakávali by sme podporu a solidaritu a spoločný „ťah“ za vyšší rast miezd.

Ing. Iveta Majerová,
podpredsedníčka OZ PŠaV
na Slovensku a predsedníčka
Združenia stredného školstva

Foto: Samphotostock

Špeciálne školstvo alebo integrácia

V posledných dňoch sa u nás oveľa častejšie diskutuje o problematike detí a žiakov s rôznym druhom postihnutia. Neustále rezonujú slová integrácia, inklúzia. Tieto pojmy sa bežne používajú ako ekvivalenty. Integráciou sa snažíme odstrániť odlišnosť zdravotne znevýhodneného jedinca a očakávame, že sa v čo najväčšej miere prispôbobi intaktnej väčšine. Inkluzívny prístup rešpektuje odlišnosť zdravotne znevýhodneného jedinca a v súlade s tým sa snažíme o zmenu a vytvorenie vhodných podmienok na jeho vzdelávanie a rozvoj. V oboch prípadoch je to snaha pomôcť dieťaťu. Ďalšou možnosťou je štúdium v špeciálnej škole.

Na špeciálne školy sme akosi zabudli a práve tie už desiatky rokov vzdelávajú deti a žiakov so všetkými druhmi zdravotného znevýhodnenia. Špeciálna škola, to nie je len vzdelávanie detí a žiakov s mentálnym postihnutím, ale aj so zrakovým, sluchovým, telesným postihnutím, detí a žiakov s autizmom, narušenou komunikačnou schopnosťou, viacnásobným postihnutím...

Špeciálna škola – jedno pomenovanie pre tisíc odlišností.

S narastajúcim počtom detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami rastie aj záujem rodičov integrovať svoje deti do bežných škôl a na uľahčenie tohto procesu využívať aj podporu asistenta na vyučovaní.

V médiách neustále hovoríme o ich nedostatočnom počte na všetkých typoch škôl, ale v skutočnosti sa myslia školy pre intaktnú populáciu. Špeciálne školy bojujú s ich nedostatkom a práve v nich sa vzdelávajú deti s viacnásobným postihnutím. Mnohí z nás ani nevedia, čo starostlivosť o takto znevýhodnené dieťa vyžaduje. Spýtajte sa nie pedagógov, ale hlavne ich rodičov. Myslíte, že integrácia je tá najvhodnejšia forma vzdelávania pre určité druhy znevýhodnenia? Sme na to pripravení? Kto bude rozhodovať o vhodnosti a nevhodnosti integrovať dieťa pri ďalšom vzdelávaní? Máme dostatok kvalifikovaných odborníkov? Priveľa otázok a nie na všetky vieme odpoveď.

Na všetkých typoch špeciálnych škôl sú tímy vzdelaných odborníkov, či už špeciálnych pedagógov pre jednotlivé druhy zdravotného znevýhodnenia, psychológov, logopédov, zriadené centrá špeciálnopedagogického poradenstva. Mnohí absolventi špeciálnych škôl pokračujú v štúdiu na bežných stredných či vysokých školách. Nežijú v izolácii, ako sa to často prezentuje, a hlavne sa o ich vzdelávanie a výchovu starajú nielen rodičia, ale i ľudia, ktorí rozumejú ich inakosti a pomáhajú im pripraviť sa na bežný život a zaradiť sa doň.

V pár riadkoch sa nedá rozobrať problematika jednotlivých zdravotných postihnutí. Tí, ktorí pracujú v tejto oblasti pedagogiky, vedia, v čom je naša práca iná, jedinečná, výnimočná, krásna, ale aj náročná a vyčerpávajúca. Možno práve preto ju tak milujeme.

Neviem, či sú obavy zamestnancov špeciálnych škôl opodstatnené, pravdivé a my stojíme pred likvidáciou špeciálnych škôl. Kompetentní nás ubezpečujú, že to nie je pravda. Máme im dôverovať? Poznajú vôbec našu prácu? V mnohých prípadoch už ani nejde o prácu, ale o poslanie.

V súvislosti s integráciou mi napadá otázka: „Nebolo by lepšie budovať na dobrých základoch v špeciálnych školách výchovu a vzdelávanie znevýhodnených detí a žiakov a práve k nim integrovať intaktných žiakov?“ Takýto typ vzdelávania výborne funguje na niekoľkých špeciálnych školách. Určite by sme v takomto type „obrátenej integrácie“ našli aj mnoho výhod. Tou

najväčšou je tím odborníkov, ktorých netreba vzdelávať v oblasti špeciálnej pedagogiky, už ju totiž absolvovali počas vysokoškolského štúdia.

Zrušiť dobrú vec je veľmi ľahké, ale vrátiť čas naspäť je nemožné! Preto skôr ako niečo rázne odmietneme, zamyslime sa a urobme všetko pre podporu a rozvoj celého nášho školstva!

Motto:

**Spokojné dieťa = spokojný rodič
= spokojný pedagóg**

PaedDr. Božena Villinová,
vedúca sekcie špeciálnych škôl
Združenia stredného školstva
OZ PŠaV na Slovensku

Foto: Samphotostock

Gymnaziá a ich problémy

Nie je žiadnym tajomstvom, že v našom školstve je mnoho problémov, ktoré treba riešiť, ak má byť na úrovni a vzdelávať žiakov, ktorí sú schopní uplatniť sa v konkurenčnom prostredí a v ďalšom živote.

Jedným z takýchto problémov v strednom školstve sú nízke normatívy gymnázií, ktoré nedokážu zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na rozvoj škôl. Už dlhší čas poukazuje Združenie stredného školstva OZ PŠaV na Slovensku na nedostatočné normatívy na gymnáziách všeobecne a v 8-ročných gymnáziách zvlášť, kde sú rozdielne nápočty financií pre 1. stupeň gymnázia (príma – kvarta) ako pre 2. stupeň (kvinta – oktáva). Prvý stupeň je rovnako financovaný ako základná škola. Osemročné gymnázium je stredná škola, žiak je v zmysle legislatívy prijímaný na štúdium na strednej škole,

sa nevypláca osobné hodnotenie, nemajú odmeny. Nedostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu núti školy na racionalizačné opatrenia. Všetky delené hodiny v prípade neprítomnosti učiteľa sú spájané, resp. neplatene zastupované. Školy podľa svojich podmienok realizujú veľa ďalších opatrení na zníženie nákladov na mzdy.

Nedostatočný normatív sa prejavuje aj v nedostatku finančných prostriedkov na ohodnotenie práce pedagógov. Nie je možné odmeniť učiteľov za prípravu žiakov na súťaže, za vynikajúce výsledky, ktoré dosahujú žiaci pod ich vedením, rovnako nie je možné priznať učiteľom osobný príplatok za rôzne kariérové pozície a pridelené úlohy v škole alebo sa osobný príplatok vypláca v minimálnej výške.

pokračovať ďalej.

Chceme zatriktívniť školstvo mladým učiteľom, aby nastúpili do škôl po ukončení vysokoškolského štúdia. Mnohí mladí ľudia v ňom nevidia perspektívu na realizáciu svojich snov a, žiaľ, ani na zabezpečenie svojich rodín. Preto mnohí dajú prednosť inému povolaniu. A tí, ktorí sa ocitnú v rezorte školstva, si často hľadajú ďalšie zamestnanie, aby mohli sebe a rodine zabezpečiť dovolenku alebo splácať hypotéku na byt.

PhDr. Alica Virdzeková,
vedúca sekcie gymnázií
Združenia stredného školstva
OZ PŠaV na Slovensku

Foto: Samphotostock

ktoré trvá 8 rokov, a preto je nelogický dvojaký systém financovania. Normatívne financovanie väčšine gymnázií nestačí, zriaďovateľ ich ku koncu kalendárneho roka musí dofinancovať. Lepšia situácia je iba v bilingválnych gymnáziách, ktoré majú vyššie normatívy. Mnohé školy doslovne živoría, učiteľom

Školy majú málo prostriedkov na materiálno-technické zabezpečenie vyučovacieho procesu – učebné pomôcky už dlhodobo a vo veľkej miere sú zabezpečované z iných zdrojov – najmä v spolupráci s rodičmi, ktorí supľujú povinnosti štátu v tejto oblasti, z projektov, grantov, sponzorských darov a pod. A tak by sme mohli

Transformácia školstva SR pre informačnú spoločnosť

ABSTRACT

Košťal I., Leško I., Ďurove J. B.,
Pandula B., 2017: Transformation
of Education of the Slovak Republic
for the Information Society

Development of human society has a legitimate nature and is governed by the laws of evolution. The Information Society is a global society that is developing worldwide. The Information Society is a boarding company after an industrial society. The cause of vanishing Industrial Society is the exhaustion of material and energy resources and their associated environmental burden. In the Information Society the basic value-substance becomes information. Due to the intangible information him as recovery takes place through innovation. This fact radically changes the conditions of live human and development of human society. The article describes the conditions of transformation of education in the Slovak Republic on the Information Society.

Keywords: 21st century, transformation of education, industrial society, information society, innovation.

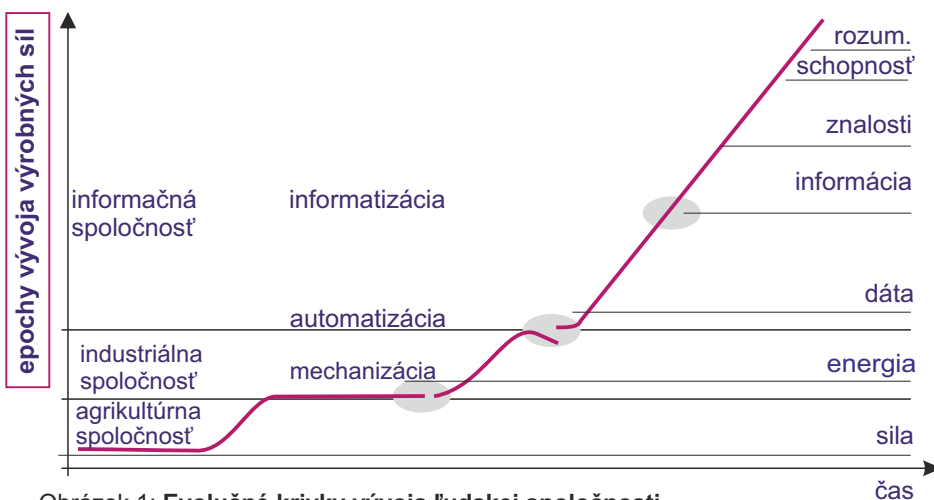
Úvod

Za posledných dvadsať rokov došlo vo svete k zásadným zmenám a súčasný svet sa dostal na historickú križovatku. Najvýznamnejšie zmeny sa uskutočňujú v technologickej oblasti, kde sa uplatňujú bezobslužné systémy, inteligentné systémy a tiež nové materiály. Významne pokročila aj informatizácia verejného života a obchodu. Spoločnou črtou tohto vývoja je dominancia digitálnych riešení.

Za tejto situácie najvyspelejšie krajiny sveta už koncom minulého storočia začali postupný prechod z evolučnej krivky industriálnej spoločnosti na novú evolučnú krivku informačnej spoločnosti (Obr. 1). Včas pochopili, že ďalšie zotrvávanie na industriálnej krivke evolúcie v dôsledku jej nasýtenia už neposkytne pre spoločnosť dostatočnú dynamiku vývoja. Uvedenú skutočnosť je možné podložiť verejne dostupnými informáciami, z ktorých vyplýva, že

v týchto najvyspelejších krajinách podiel na HDP zo zhodnocovania znalostí formou inovácií prekračuje výrazne podiel priemyselnej produkcie na tomto ukazovateli.

Na prelome storočia Slovenská republika vzhľadom na vnútropolitickú situáciu riešila prioritne otázku transformácie spoločnosti na trhovou ekonomiku, súkromné vlastnícke vzťahy a následne otázku integrácie Slovenska do

Obrázok 1: Evolučné krivky vývoja ľudskej spoločnosti

Európskej únie. V súčasnosti vrcholí informatizácia spoločnosti, ktorá predstavuje proces budovania informačnej infraštruktúry, avšak v rámci industriálnej spoločnosti. Samotná informatizácia nezabezpečí automaticky revolučný skok spoločnosti na novú evolučnú krivku informačnej spoločnosti.

Vývoj Slovenska v najbližšom období je určený Programovým vyhlásením vlády SR na roky 2016 až 2020. Toto programové vyhlásenie vlády nedeklaruje ako cieľ budovanie informačnej spoločnosti na Slovensku, aj keď v niektorých častiach sa tejto problematiky nepriamo dotýka. Je uvádzaná otázka dostupnosti otvorených dát generovaných štátom, otázka kybernetickej bezpečnosti a otázka digitálneho biznisu a jeho významu pre globálny trh. Treba si však uvedomiť, že pojmy „informatizovaná spoločnosť“ a „informačná spoločnosť“ nie sú synonymá. Informatizáciou spoločnosti sa buduje infraštruktúra, založená na IKT a dosahuje sa základná digitálna gramotnosť

obyvateľstva. Informačná spoločnosť je vyšším stupňom vývoja ľudskej spoločnosti, kde informácie sú transformované sofistikovanými metódami do znalostí a tie sú zhodnocované vo forme inovačných riešení v tzv. inovačnom priemysle.

Z uvedeného vyplýva potreba začať transformáciu industriálnej spoločnosti na spoločnosť informačnú v SR. Podľa nášho názoru by bolo žiaduce deklarovať budovanie informačnej spoločnosti v pripravovanom dokumente Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania. Zotrvanie Slovenska a ostatných postkomunistických krajín na industriálnej evolučnej krivke by viedlo v budúcnosti k mnohým závažným problémom až ku krízam. Rozvoj IFS v najvyspelejších krajinách sveta v blízkej budúcnosti povedie k bezobslužným systémom, a s tým súvisiacim úbytkom pracovných miest v klasickom ponímaní, naopak, otvorí sa priestor pre zhodnocovanie znalostí a rozumu i pre všeobecný rozvoj osobnosti

človeka. Pre takto chápanú IFS je mimoriadne dôležitá príprava novej generácie vzdelaných ľudí schopných zhodnocovania informácií ako novej komodity.

Podľa nášho názoru lídrom revolučného prechodu na IS musia byť univerzity. Tomu musí byť prispôsobený vzdelávací model. Cieľom univerzitného vzdelávania musí byť celkový rozvoj osobnosti, rozvoj kultúry vzťahov, ale aj rozvoj schopností učiť sa, vedieť abstrahovať problémy a získavať cieľným spôsobom znalosti, orientovať sa v rozsiahlych dátach digitálneho sveta.

Informačná spoločnosť – definícia

Vývoj ľudskej spoločnosti má zákonitý charakter a je riadený zákonmi evolúcie. **Informačná spoločnosť** je spoločnosť, ktorá sa globálne rozvíja v celosvetovom meradle. Informačná spoločnosť je nástupnou spoločnosťou po spoločnosti industriálnej. Príčinou zánika industriálnej spoločnosti je vyčerpanosť materiálnych a energetických zdrojov a s nimi spojenou záťažou životného prostredia. V informačnej spoločnosti základnou hodnototvornou substanciou sa stáva informácia. Vzhľadom na nehmotnú povahu informácie sa jej zhodnocovanie uskutočňuje prostredníctvom inovácií. Táto skutočnosť radikálne mení podmienky života človeka a rozvoja ľudskej spoločnosti.

Informačná revolúcia

Informačná revolúcia vytvára podmienky na nástup a rozvoj informačnej spoločnosti. Kľúčovým faktorom je postavenie človeka vo výrobnom procese a jeho vzťah k okolitému prostrediu. V predhistorickom období predchodcovia človeka boli integrálnou súčasťou materiálneho sveta, z ktorého získavali potrebné prostriedky pre svoj život a rozvoj. V etape paleolitu sa človek naučil vyrábať a používať jednoduché nástroje, čo mu umožnilo zvyšovať získavanie zdrojov prírody, až sa dostal na hranicu možností. Neolitická revolúcia bola ďalší vývojový krok založený na pestovaní rastlín a chove živočíchov – človek si vytvoril aktívny vzťah k prírode – začal pracovať. Obdobie neolitu sa považuje za doteraz najvýznamnejšiu etapu vo vývoji človeka. Človek začal vykonávať telesnú a duševnú prácu. Jej osvojenie viedlo človeka k snahe oslobodiť sa od činností, ktoré vykonával. V etape remeselnéno-agrárnej revolúcie výrobou a použitím pracovných nástrojov človek oslobodil svoje ruky

od pracovnej činnosti. Nástupom industriálnej revolúcie, použitím strojov bol človek oslobodený od fyzickej práce a ostala na ňom duševná činnosť, ktorá bola nahradzovaná logickými a programovateľnými automatmi. Informačná revolúcia vytvára podmienky na nástup inteligentných automatov, ktoré nahradzujú mozgovú činnosť človeka. Tým sa zavŕši vývojový cyklus, v ktorom človek pracoval. Vybudovaním informačnej spoločnosti človek nebude priamou súčasťou výrobného procesu. Prechodom na informačnú spoločnosť význam človeka narastá, lebo prostriedky, ktoré vytvoril, patria a slúžia jemu – sú súčasťou humanitného sveta.

Zlom vo vývoji ľudskej spoločnosti nastáva v tom, že sa zavŕšilo budovanie materiálneho sveta a vývoj sa začal

inovácie sa takto stávajú základom rozvoja výrobných síl 21. storočia.

Vzdelávacia sústava 21. storočia

Informačná spoločnosť má vnútorné štádia rozvoja, charakterizované úrovňou využívaných informácií. Súčasná informačná spoločnosť prechádza do štádia znalostnej spoločnosti, jej náplňou je transformácia informácií na znalosti. Použitím znalostí na inovácie sa uskutočňuje ich zhodnocovanie. Predpokladom úspešného využitia znalostí je vzdelanie.

Súčasný model štúdia založený na systéme push spočíva na hromadnej výchove. Jeho nedostatkom je veľká neurčitnosť v uplatnení absolventov. Hlavná priorita je kladená na znalosti. Menej úsilia sa venuje ich transformácii do kvalitných a bezpečných

prenášať do budovania informačného sveta a ťažisko života človeka bude v informačnom svete. Svet sa zásadne zmení nie len technicky, ale aj hodnotovo. Základným znakom kvality po fyzickej stránke bude SMART (šikovný) a po duševnej stránke stupeň inteligencie.

Vo výrobných silách 21. storočia, vzhľadom na postavenie informácie ako hlavnej hodnototvornej komodity, je človek na prvom mieste. Informačné prostriedky 21. storočia sú určené na podporu jeho činností a pre jeho osobné potreby, avšak rozhodujúce je ich použitie vo výrobnom procese.

Vzhľadom na túto zmenu postavenia informácie, sa informačná spoločnosť vyznačuje dominantným postavením človeka, ktorého najvýznamnejším atribútom sa stáva vzdelanie.

Keďže zhodnocovanie informácií je možné uskutočniť jedine inováciami,

riešení. Vytvorila sa veľká medzera medzi existujúcimi znalosťami a dosiahnutými výsledkami (knowledge – performance gap). Univerzity musia byť pionieri a tvoriť hnaciu silu informačnej revolúcie, z toho dôvodu samy musia podstúpiť významné zmeny. Prechod od modelu „science-based“ na univerzity 3. generácie. Univerzita sa musí zmeniť z poskytovateľa ľudských zdrojov na prosperujúcu finančne nezávislú jednotku produkujúcu informácie a inovácie a ich transformáciu do praxe. Vo výskume uskutočňovať problémovo orientovaný výskum, vytvárať siete univerzít a praxe. Vo výchove produkovať problémovo orientovaných absolventov.

Nový model je založený na systéme pull. V tomto systéme sa uskutočňuje cieľovo orientovaná príprava, ktorá spočíva vo výbere uchádzačov. V porovnaní s hromadným prijímaním všetci

absolventi budú mať zabezpečené uplatnenie v praxi a počas štúdia v rámci študijných aktivít budú spolupracovať s praxou. Študijný program bude zameraný na dosiahnutie kritického množstva poznatkov potrebných pre tvorivé činnosti (Obr. 2). Filozofia výchovy spočíva v interaktívnej činnosti študentov v prostredí virtuálnej reality – v digitálnom svete priamym aktívnym napojením na prax, na prechode od práce, v ktorej prevláda intuícia na prá-

lavacieho systému je nájsť správnu cestu, ktorá je špecifická pre každú univerzitu, zmeny realizovať revolučne. Revolučný prístup kladie mimoriadne nároky na vodcovstvo.

Školstvo – perspektívy rozvoja

Zmena charakteru výrobných síl vyvolala prechod od industriálnej spoločnosti na spoločnosť informačnú. Mení sa nosná substancia rozvoja – energiu nahrádza informácia. Ďalší rozvoj sa

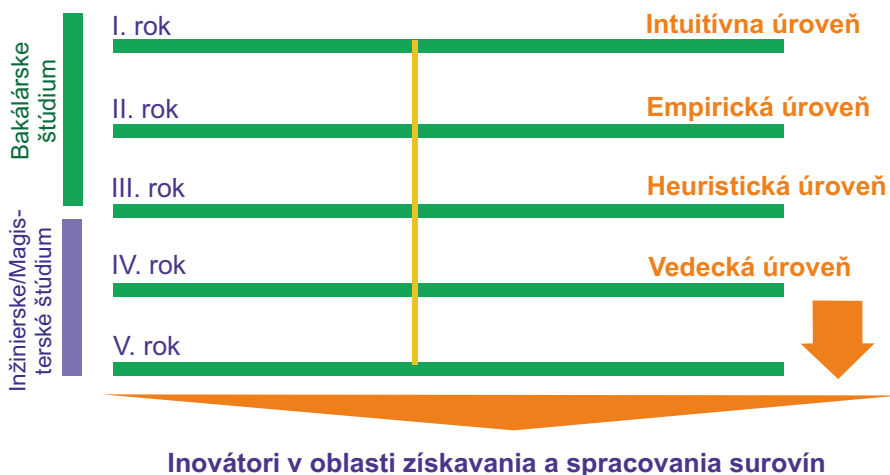
- sofistikované aplikácie
- nové – kolaboratívne a interdisciplinárne druhy práce.

Nové druhy práce vyžadujúce hlboké technické kompetencie, podnikateľské a organizačné znalosti a servisne orientované kurikulá.

Inovácie

Znalosť je schopnosť generovať inováciu. Inovácie prinášajú nielen blaho a sociálne benefity, ale dočasne aj monopolnú výhodu. Nezriedka tvoria prelom. Príjmy sa tiež dosahujú tvorivým vylepšením produktu, zmenou procesu, novými trhmi a inteligentnejšími organizačnými opatreniami. Podnikateľské príležitosti sa stále vyskytujú v technológiách, trhoch a mnoho myšlienok jednoducho len čaká na svoju príležitosť. Schopnosť ich efektívneho využitia vyžaduje vysokú kvalifikáciu špecialistov a manažérov. Veľký potenciál spravidla býva na hranici ekonómie a technológie. Počas štúdia absolvent získava špeciálne znalosti a zručnosti.

V najbližších 10 – 20 rokoch dôjde k radikálnej sociálnej zmene v dôsledku počítačov a inžinierskych činností.

Inovátori v oblasti získavania a spracovania surovín

Obrázok 2: Systém vzdelávania v 21. storočí

cu, ktorej základom je veda. Evolučná krivka informačnej spoločnosti má etapy: dáta, informácie, znalosti, schopnosti, múdrosť, inteligencia. Naša súčasná poloha na evolučnej krivke je na začiatku znalostnej etapy. Tvorba a implementácia znalostných systémov je pre spoločnosť 21. storočia kľúčová. Od vzdelávacieho systému sa očakáva, že absolventi budú lídri uskutočňovania inovácií a významne prispieť k rozvoju spoločnosti. Vzdelávanie v 21. storočí zahŕňa schopnosť viesť zmeny, kritické myslenie a tímovú prácu, samoorganizáciu a rýchlú adaptabilitu novým technológiám, vedieť efektívne komunikovať, rozumieť potrebám okolia, v ktorom budú absolventi pôsobiť. Základným rozdielom medzi modelom vzdelávania v 20. a 21. storočí je, že absolventi sú vychovávaní pre úplne odlišné výrobné sily a praktické porovnanie nie je možné. Uskutočňovanie zmien bude integrované s ich mimoriadnymi technickými a analytickými zručnosťami. Takýmto spôsobom budú absolventi pripravení reagovať na potreby spoločnosti s inovatívnymi myšlienkami. Ich vodcovské zručnosti im umožnia tieto zmeny implementovať. Podmienkou úspešnej prestavby vzde-

uskutočňuje v informačnej oblasti. Informácia sa stáva nosnou zložkou rozvoja. Súčasťou informačnej revolúcie je aj kultúrna revolúcia.

Školstvo ako súčasť kultúry musí uskutočniť výchovu odborníkov pre informačnú spoločnosť: navrhovateľov, prevádzkovateľov a používateľov. Každý občan musí dosiahnuť potrebnú gramotnosť. Bude vytvorený digitálny svet ako virtuálna forma reálneho sveta. V ňom budú uskutočňované virtuálne operácie. Informačná revolúcia má za cieľ vytvoriť podmienky na úspešný rozvoj informačnej spoločnosti. Vzdelávanie je predvojom revolúcie.

Podstata zmien

V doterajších etapách človek pre svoj rozvoj využíval zdroje prírody a prostriedky, ktoré vytvoril. Informačná spoločnosť zvyšuje svoju efektívnosť a kvalitu. V etape informačnej spoločnosti informačné zdroje vytvoril sám človek. Tieto zdroje sú nevyčerpatelné. Oblasti rastu tvoria:

- informačné technológie
- client facing areas
- navrhovanie pokročilých systémov.

Nové pracovné príležitosti

Najlepšia práca

- navrhovanie pokročilých systémov

Podstata zmien – inovácie sa stali komplexnejšími a v dôsledku informačnej revolúcie sa zmenili na najvýznamnejší zdroj rozvoja. Komerčné technológie sa stali komplexnými a principiálna zmena spočívala v prechode na inteligentné výrobné systémy, v ktorých riadiaca inteligencia sa transformovala na komplexné samoorganizujúce siete.

Našou slabinou nie sú technologické, ale spoločenské príčiny. Nezachytili sme skutočnosť, že sa svet dostal do situácie, ktorá nemá alternatívneho riešenia. Jej základné ukazovatele sú: veda, technológie, IKT, internet, digitálne zručnosti a i.

Nový systém vzdelávania

Poslaním je výchova odborníkov na: analýzu a navrhovanie, lídrov a personálnych manažérov.

Znalosti generovať, disseminovať, uchovávať.

Schopnosť: pracovať múdro, tvorivo a efektívne.

Proaktívny prístup: nie reagovať, ale predvídať.

Prístup zhora nadol a zdola nahor.

Študijný program pre 21. storočie predstavuje revolučnú zmenu, ktorá spočí-

va v prechode štúdia zo sociálnej do ekonomickej oblasti. Doterajšie univerzity sú zamerané predovšetkým na výučbu. Teraz sa vytvárajú medzi nimi a praxou tesnejšie väzby a rozširuje sa tradícia na nové možnosti. Vzdelanie sa stáva komplexnejším. Tieto trendy budú pokračovať, ak nedôjde k zlomu vo výchove. Nestálosť politických a ekonomických podmienok znižuje pravdepodobnosť predpovedania budúcnosti. Veľmi nerovnomerné rozdelenie ľudského kapitálu zrejme spôsobí, že vyspelé krajiny využijú nové príležitosti a iné budú ešte viac zaostávať.

Nové študijné programy posilňujú väzby univerzít s priemyslom. Mnohé krajiny majú meradlá na hodnotenie angažovanosti univerzít v priemysle. Chcú uskutočniť zmeny s cieľom zlepšiť a rozšíriť túto spoluprácu. Na to je potrebné rozšíriť pohľad z „how“ na „what“. To umožňuje predovšetkým na lokálnej úrovni dosiahnuť značne lepšiu spoluprácu. Akademické štúdium je podporované s eufóriou. Študijný program tvorí budúcnosť, preto treba, aby bol brilantný. Študent musí mať adekvátne schopnosti učenia. Celý pokrok je v hnacích silách podnikania „Cutting edge technologie“ – pomôžu urobiť skok z predstavy do reality. Netreba reagovať na dnešok, ale vytvárať budúcnosť. Treba byť jedným z nich.

Univerzitným štúdiom sa musia nadobudnúť vedomosti a schopnosti na podporu dlhodobých inovácií. Ich súčasťou sú: analytické a predikčné nástroje, monitorovacie prostriedky, dátové modely, spracovanie a vizualizácia dát. Systémové, vedecké a inžinierske disciplíny zahrňujú získavanie poznatkov, metódy naivné, empirické, heuristické, vedecké, vizualizáciu, inovačné technológie, informácie, vodcovstvo. Často treba prekonávať „gap of knowledge“. Vysokoškolské štúdium musí rozvíjať schopnosti na podporu dlhodobých

inovácií. K nim patria agilné metódy, monitorovanie dát, dátové modely, získavanie, spracovanie a vizualizácia dát, analytické a predikčné nástroje, monitorovacie prostriedky.

Nová filozofia a nové nástroje

Hlavným nástrojom v 21. storočí bude digitálny svet. Všetko vychádza z podstaty, ktorá je základom všetkých zmien a od nej sa odvíjajú všetky nadstavby. Kurikulum pozostáva zo základných a výberových disciplín. Program nemá nič rovnaké, preto jeho komponenty a kumulatívny dosah sú jedinečné. Program je koncipovaný ako celožiivotný experiment s možnosťou výberu odvetvia a činnosti. Je nutné vytvoriť model pre 21. storočie, pretože výrobné sily sa zmenili a výchova musí byť v súlade s týmto vývojom. Študijný program tvorí budúcnosť, preto treba, aby bol brilantný. Absolventi musia mať znalosti pre 21. storočie. K tomu je potrebné použitie aktívnych vyučovacích techník, založených na použití počítačov. Študent je pripravovaný ako expert na problémy, resp. expert na nástroje. Líder vykonáva úspešné podnikanie v globálnom svete. Absolvent musí mať schopnosť vykonávať prácu založenú na znalostiach. Musí vedieť navrhovať okolie na podporu 21. storočia. Pre 21. storočie sú požadované pokročilejšie znalosti umožňujúce „priestorové videnie“, aby vedel predvídať neočakávané udalosti. Byť tvoriť, inovatívny, vedieť dopredu reagovať na zmeny. Schopnosť aplikovať znalosti. Navrhovať elegantné riešenia dôležitých problémov. Používať a vytvárať digitálne nástroje.

Podstata zmien

Hlavnou náplňou informačnej revolúcie je tvorba poznatkov, ich transformácia do inovácií a prenos do praxe. Súčasný model nie je zameraný na tvorbu inovácií. Získané poznatky sa

väčšinou priamo poskytujú praxi bez adekvátneho zhodnotenia.

Na vývojovej krivke informačnej spoločnosti boli uskutočnené dve počiatkové etapy: dátová a infromatická, nastúpila etapa znalostná. Činnosť človeka sa presúva do vyšších oblastí informačnej S krivky zahrňujúcej schopnosť a múdrosť. Vďaka dominantnému postaveniu informácie sa človek ako nositeľ tejto komodity stáva kľúčovou výrobnou silou. Univerzity sa stávajú najvýznamnejším subjektom pre generáciu informácií a ich zhodnocovanie prostredníctvom inovácií. Prax prestáva byť odberateľom poznatkov, ale bude odberateľom inovatívnych riešení.

Spôsob uskutočnenia zmien

Uskutočnenie zmien má strategický charakter. Najvhodnejším spôsobom je použitie metodiky strategického plánovania. V rámci tvorby strategického plánu je potrebné určiť poslanie, víziu, ciele a stratégiu. Pre úspech strategického plánu okrem jeho kvality je nutná účinná implementácia. Jej najdôležitejšími zložkami sú: vodcovstvo, kultúra a organizácia.

Problematike rozvoja výchovy, vedy a spolupráce s praxou sa venuje všeobecná pozornosť. Uskutočnené opatrenia sú dobré, majú však evolučný charakter. Súčasné študijné programy sú založené na jednotlivých disciplínach, vybraných pre konkrétne zamerania. V novom modeli sa predpokladá interdisciplinarita získaná vhodným spojením existujúcich, resp. nových disciplín. Dôvodom sú možnosti získania nových poznatkov, resp. kritického množstva poznatkov. Ich využitie vytvára podmienky na prelomové riešenia s podstatne vyššími prínosmi. Najhoršia alternatíva je nezačať. Terajšia výchova pre industriálnu éru nie je výhodná ani pre univerzity, ani pre študentov.

Poslaním vedy a výskumu je hľadanie informácií potrebných pre použitie v praxi a ich transformácii na znalosti. Súčasný model je založený na získavaní informácií viazaných na riešiteľa bez priamej aplikácie. Úlohy sú financované prevažne zo spoločenských zdrojov.

Väčšinu zmien je možné uskutočniť v rámci súčasnej organizačnej a legislatívnej podpory. To však vytvára dojem, že sa so zmenami netreba ponáhľať, ale postupne zabezpečovať rozvoj v rámci súčasnej legislatívy. Pokiaľ existujúci model vyhovuje po-

trebám nového systému výchovy a primerane podporuje implementáciu vytvorených stratégií, nemusí sa meniť. Je však potrebné zabezpečiť, aby aktuálne organizačné podmienky podporovali potrebné strategické zmeny. Treba prekonať niekoľko protirečení. Potreba počtu absolventov nebola dotiaľ systematicky identifikovaná.

Organizácia a náplň vyučovacieho procesu

Model výchovy:

Súčasný model výchovy je založený na získavaní poznatkov učením a ich overovaním v laboratórnych podmienkach.

Nový model predpokladá uskutočňovanie učenia prácou v reálnych podmienkach.

Kognitívne procesy:

Súčasný model nevytvára dostatočné možnosti získavania poznatkov na ich použitie a aplikácie.

Nový model umožňuje študentom postupne pracovať na úrovni intuitívnej, empirickej, heuristickej a vedeckej.

Prostriedky:

Súčasný model – výchova je založená na použití literatúry, výpočtových a laboratórnych cvičeniach. Priamy styk s praxou je značne obmedzený.

Nový model – ťažiskovým prostriedkom bude virtuálny svet a priamy on-line styk s praxou.

Záver

Univerzity prechádzajú z modelu push na model pull. Model push zabezpečuje hromadnú výchovu. Jej dôsledkom je nízky záujem o štúdium. Forma prípravy je širokospektrálna a znižuje úroveň a uplatnenie absolventov. Väčšina absolventov si nenájde zamestnanie aj pre nedostatok kontaktov. Výhoda nového modelu sa prejaví vo zvýšení účinnosti a efektívnosti výchovy.

Model pull je založený na individuálnej príprave pre konkrétnu prácu. Profil absolventa smeruje do hĺbky a už počas štúdia študent rieši konkrétne problémy praxe, ktoré sú následne využité. Nový model výchovy podporuje rozvoj informačnej spoločnosti a mení absolventov priamo na výrobnú silu.

Učenie prácou nielen urýchľuje a skvalitňuje odbornú prípravu, ale sa stáva zábavou. Model výchovy umožňuje každému študentovi úspešne ukončiť štúdium pri dodržaní nárokov na danú

úroveň. Zmenou postavenia univerzít sa úplne zmení ich ekonomické postavenie, pretože okrem výchovy absolventov získané informácie a znalosti a na ich základe uskutočnené inovácie budú predmetom zhodnocovania poznatkov.

Z hľadiska školstva túto situáciu treba chápať ako mimoriadnu príležitosť. Celý projekt budovania informačnej spoločnosti je najvýznamnejší aj najrozsiahlejší v celej histórii ľudskej spoločnosti a bolo by veľmi užitočné vyšpecifikovať potrebné dimenzie. Je nutné uskutočniť rozsiahle a radikálne zmeny v školstve. Ich predvídanie nám vytvorí nové príležitosti.

Veľmi dôležité je vytvoriť čo najskôr víziu a uskutočniť opatrenia na jej naplňovanie. Tým, že chceme byť vpredu, musíme sa zmeniť na lídrov.

prof. Ing. Imrich Košťial, CSc.,
prof. Ing. Igor Leššo, CSc.,
doc. Ing. Juraj Ďurove, CSc.,
prof. RNDr. Blažej Pandula, CSc.
Technická univerzita
v Košiciach

Foto: Samphotostock

PodĎakovanie

Tento článok vznikol vďaka podpore grantového projektu VEGA 1/0828/14.

Literatúra:

1. BURGEROVÁ J., 2003: Niektoré otázky prípravy učiteľov pre informačnú spoločnosť. In *Trendy súčasnej doby výuky didaktických disciplín na vysokých školách*. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně, s. 21 - 24. ISBN 80-70-44-495-9
2. DOSTÁL J.(ed.), 2007: Školní informační systémy. In *Infotech 2007 – moderní informační a komunikační technologie ve vzdělávání*. Olomouc: Votobia, s. 540 – 546. ISBN 978-80-7220-301-7
3. KABÁTOVÁ M., KALAŠ I., MIKOLAJOVÁ K., PEKÁROVÁ J., 2009: *Di-*

gitálny svet. Ďalšie vzdelávanie učiteľov základných škôl a stredných škôl v predmete informatika. Bratislava: ŠPÚ. ISBN 978-80-892-25-61-3

4. KLINEC I., 2013: *Národná stratégia rozvoja informačnej spoločnosti na Slovensku – stratégia pre 21. storočie*. Bratislava: Prognostický ústav SAV.
5. MIHÓK P., RÉVÉSZOVÁ L., 2006: *Informačné systémy pre ekonómov*. Košice: Technická univerzita. ISBN 80-8073-497-6
6. STAIR R., REYNOLDS G., 2006: *Principles of Information Systems*. 7th Edition. Boston: Thomson Course Technology. ISBN 0-619-21525-9

ABSTRAKT

Košťial I., Leššo I., Ďurove J. B., Pandula B., 2017:

Transformácia školstva SR pre informačnú spoločnosť

Vývoj ľudskej spoločnosti má zákonitý charakter a je riadený zákonmi evolúcie. Informačná spoločnosť je spoločnosť, ktorá sa globálne rozvíja v celosvetovom meradle. Informačná spoločnosť je nástupnou spoločnosťou po spoločnosti industriálnej. Príčinou zánikania industriálnej spoločnosti je vyčerpanosť materiálnych a energetických zdrojov a s nimi spojenou záťažou životného prostredia. V informačnej spoločnosti základnou hodnototvornou substanciou sa stáva informácia. Vzhľadom na nehmotnú povahu informácie sa jej zhodnocovanie uskutočňuje prostredníctvom inovácií. Táto skutočnosť radikálne mení podmienky života človeka a rozvoja ľudskej spoločnosti. Tento článok opisuje podmienky transformácie vzdelávania v Slovenskej republike pre Informačnú spoločnosť.

Kľúčové slová: 21. storočie, transformácia vzdelávania, industriálna spoločnosť, informačná spoločnosť, inovácie.

Recenzenti: M. Habán, R. Májková

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Vážení čitatelia,

v roku 2016 neboli výrazné zmeny v legislatíve týkajúcej sa oblasti BOZP. V podmienkach škôl a školských zariadení sa odboroví inšpektori podieľali na tvorbe vnútorných predpisov týkajúcich sa BOZP u zamestnávateľov. Mnoho informácií k daným problémom konzultovali aj s predsedami ZO OZ.

Činnosť zväzových inšpektorov práce v roku 2016 bola sústredená na oblasť prevencie úrazov, metodickéj pomoci, a to najmä v oblasti pracovného prostredia, ktoré bolo mnohokrát najväčším problémom pri samotnom výkone odborovej kontroly. Na druhej strane môžeme konštatovať mierne zlepšenie pracovných podmienok jednotlivých zamestnancov školstva, a to vďaka využívaniu finančných prostriedkov čerpaných z EÚ. Významnú úlohu zohráva aj vzdelávanie jednotlivých členov nášho zväzu, pretože len informovaný zamestnanec je relevantný partner pri rokovaní so svojim zamestnávateľom.

Témy boli sústredené na problémy vyplývajúce zo samotného výkonu kontroly, ale aj na nové poznatky od samotných zamestnancov, dokonca aj od sociálnych partnerov. Nárast akcií vo výchovno-vzdelávacej činnosti sa prejavil znížením počtu nedostatkov a efektívnejším zapojením zamestnancov do starostlivosti o pracovné podmienky a prostredie, v ktorom pracujú. Rozdiel medzi základnými organizáciami, ktoré nepozývali zväzových inšpektorov bezpečnosti práce (ZIBP), alebo sa nezúčastňovali na výchovno-

-vzdelávacej činnosti, bol evidentný pri výkone samotnej kontroly na pracovisku.

Najčastejšími zistenými nedostatkami boli najmä:

- chýbajúce doklady o odborných prehliadkach a skúškach vyhradených technických zariadení (elektrickej inštalácie budov, bleskozvodov),
- chýbajúce doklady o vykonaní odborných prehliadok a skúšok el. prenosného náradia,
- neodstraňovanie nedostatkov zistených pri odborných prehliadkach a skúškach vyhradených technických zariadení,
- nevyhovujúce osvetlenie v triedach, nevhodné tienidlá, chýbajúce kryty svetidiel, zašpinené svetidlá,
- chýbajúce bezpečnostné označenie schodísk a vyvýšených plôch oproti podlahe,
- poškodené schodiská,
- odtrhnuté alebo poškodené gumové hrany schodov a nerovnosti podláh,
- chýbajúce bezpečnostné certifikáty na vybavenie detských ihrísk,
- nevypracovanie vnútorného predpisu na evidenciu a registráciu pracovných úrazov, školských úrazov a závažných udalostí a spôsob ich nahlasovania,
- chýbajúce vyjadrenia odborového orgánu k úrazu,
- zamestnanci si hradili vstupné lekárske prehliadky vo vzťahu k práci,
- neurčovanie lehôt vykonávania lekárskeho prehliadok vo vzťahu k práci u jednotlivých zamestnávateľov,
- nevymenovanie zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť,
- nevykonanie školenia pre zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť,
- nevykonávanie ich pravidelného oboznamovania s platnými predpismi o BOZP,
- chýbajúce návrhy od ZO OZ na vymenovanie zástupcov zamestnancov.

Do vašej pozornosti dávame s účinnosťou od 1. októbra 2016 zmenu požiadaviek na vnútorné prostredie budov a minimálne požiadavky na ubytovacie zariadenia, čiže vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 259/2008 Z. z. v platnom znení. Podrob-

nejšie informácie boli uvedené v časopise škola-prax v čísle 4/2016.

V tomto roku sa činnosť zväzovej inšpekcie bude sústrediť na prevenciu a vzdelávanie členov nášho zväzu v súlade s plánom činnosti odborovej kontroly a podľa konkrétnych požiadaviek jednotlivých základných odborových organizácií. V závere nám dovoľte popriať vám veľa síl do vašej práce.

Ing. Vladimír Kmec,
Mgr. Eugen Bertha,
zväzoví inšpektori BOZP

Foto: Samphotostock,
Mgr. Renáta Májková

REKREAČNÉ ZARIADENIA OZ PŠAV NA SLOVENSKU

CROCUS – KEŽMARSKÉ ŽĽABY A ČINGOV

PONUKA REKREAČNÝCH POBYTOV V ČASE LETNÝCH PRÁZDNI 2017

Blíži sa čas letných dovolení, preto by sme vás radi pozvali do rekreačných zariadení Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku, situovaných v krásnej prírode Vysokých Tatier a Slovenského raja. Psychicky aj fyzicky náročnú a zodpovednú prácu učiteľa možno dobre vykonať len vtedy, keď si nájdete čas aj na oddych. Ponúkame vám nielen možnosť pokochať sa krásami Slovenska, ale aj zotaviť sa v príjemnom prostredí našich rekreačných zariadení v Kežmarských Žľaboch a Čingove.

Informácie o rekreačných pobytoch, rekreačných zariadeniach, cenníky a tlačivá objednávok nájdete v priebehu celého roka aj na webovej stránke zväzu: www.ozpsav.sk – rekreácie.

Člen OZ PŠaV, jeho manžel, manželka a nezaopatrené deti platia nižšiu cenu za poukaz ako nečlenovia. Odborový zväz na rekreačné pobyty vo svojich zariadeniach poskytuje **členom zväzu a ich nezaopatreným deťom dotáciu** vo výške 20,40 € na 6 a viac nocí, ktorá je už odrátaná z ceny poukazu.

Dotácia bude poskytnutá len na základe potvrdenia členstva predsedom ZO OZ PŠaV (čitateľná pečiatka a podpis predsedu) na tlačive „Oznámenie o zaplatení“ a na poukaze.

Na pobyty sa prednostne zaraďujú členovia OZ PŠaV na Slovensku.

Objednávky posielajte písomne alebo e-mailom **priamo na adresu rekreačného zariadenia (RZ).**

Použite naše tlačivo „Objednávka na rekreačný pobyt do RZ...“ (je aj na webovej stránke zväzu). V objednávke treba uviesť všetky údaje, najmä termín pobytu – aj alternatívu, počet osôb, presnú adresu bydliska a názov a presnú adresu ZO OZ PŠaV, meno predsedu, jeho telefón alebo e-mail.

Objednávateľ je povinný včas oznámiť zariadeniu každú zmenu v obsadzovaní už pridelených miest, aby sa predišlo zbytočným nedorozumeniam, prípadne plateniu storna a aby sa voľné poukazy mohli poskytnúť iným záujemcom.

RZ pošle objednávateľovi tlačivo „Oznámenie o zaplatení“, kde sú uvedené informácie o cene poukazov a spôsobe platby. Pre overenie správnosti výpočtu ceny poukazov je nevyhnutné, aby členstvo v OZ PŠaV potvrdila príslušná ZO, výnimočne rada ZO, ktoré zodpovedajú za správne vyplnenie tlačiva, výpočet ceny poukazu a za oprávnenosť poskytnutia dotácie (čitateľná pečiatka ZO a podpis predsedu). Neoprávnené vyplatená

dotácia sa musí vrátiť. V prípade nedodržania termínu zaplataenia poukazov môžu byť poukazy pridelené iným záujemcom.

Poukazy do oboch RZ musia byť zaplatené do 19. 6. 2017.

RZ posielajú poukazy priamo na adresu objednávateľa až po doručení tlačiva „Oznámenie o zaplatení“ a kópie dokladu o zaplatení. Každá osoba, teda aj dieťa, musí mať vlastný poukaz. Osoba, ktorá má nárok na dotáciu alebo na nižšiu cenu, musí mať poukaz správne vyplnený, s vyznačeným členstvom a potvrdený príslušnou ZO OZ PŠaV, výnimočne aj radou ZO OZ PŠaV (čitateľná pečiatka ZO a podpis predsedu). Poukaz sa musí odovzdať pri nástupe na pobyt.

UPOZORNENIE:

Rekreačné zariadenia možno využívať celoročne na individuálne aj kolektívne pobyty, výlety, rôzne školenia, porady, semináre a iné akcie a RZ CROCUS Kežmarské Žľaby aj na lyžiarske zázjazy a školy v prírode.

Objednávky posielajte priamo do RZ. Použite naše tlačivo objednávky, ktoré nájdete na webovej stránke OZ PŠaV – www.ozpsav.sk – rekreácie – Objednávka na akcie a pobyty mimo školských prázdnin.

Rekreačné zariadenie OZ PŠaV

CROCUS – Kežmarské Žľaby

Rekreačné zariadenie sa nachádza asi 4 km od Tatranskej Lomnice v peknom, tichom prostredí Belianskych Tatier. **Doprava:** vlakom alebo autobusom do Popradu, Tatranskej Lomnice a Starého Smokovca a odtiaľ autobusom do Kežmarských Žľabov (Tatranská Lomnica – Tatranské Matliare – Biela Voda – Kežmarské Žľaby), smer na Ždiar a Tatranskú Javorinu. Zastávka Kežmarské Žľaby je priamo pred zariadením, kde je aj parkovisko. Dopravu si hradí účastník.

Ubytovanie: RZ je kompletne zrekonštruované. V zariadení sú dvojposteľové izby so sociálnym zariadením a bunky, v jednej bunke je jedna dvojposteľová izba a jedna dvojposteľová izba s prístelkou a sociálne zariadenie. V každej izbe je chladnička, TV a WIFI. V RZ je bar a spoločenská miestnosť s televízorom. Rekreační majú k dispozícii stôl na stolný tenis, rôzne spoločenské hry a športové náradie. V areáli je ohnisko na opekanie, športové a detské ihrisko. Budova je chodbov prepojená s budovou Vzdelávacieho centra a centra pre regeneráciu pracovnej sily, kde je wellness centrum (bazén s protiprúdom, vírivky, suchá a parná sauna, služby maséra). Vstup do fitnes je zdarma. **Na pobyt nie je dovolené vodiť psov a iné zvieratá. Nástup na pobyt je po 14,00 h, odchod do 10,00 h.**

7-dňové pobyty v RZ CROCUS (6x nocľah a 6x plná penzia)

1.	2. 7. – 8. 7.	4.	23. 7. – 29. 7.	7.	13. 8. – 19. 8.
2.	9. 7. – 15. 7.	5.	30. 7. – 5. 8.	8.	20. 8. – 26. 8.
3.	16. 7. – 22. 7.	6.	6. 8. – 12. 8.	9.	27. 8. – 2. 9.

Cena poukazu

člen OZ PŠaV a jeho nezaopatrené deti od 12 rokov	140,10 €
deti člena OZ PŠaV od 3 do 12 rokov	102,20 €
manžel/ka člena OZ PŠaV	160,50 €
nečlen OZ PŠaV od 12 rokov	185,70 €
nečlen OZ PŠaV od 3 do 12 rokov	147,80 €

Stravovanie: plná penzia, deti do 12 rokov poberajú jednotne detskú stravu – nižšia cena poukazu. Pobyt sa začína večerou a končí raňajkami s obedovým balíčkom. **V cene poukazu je:** ubytovanie a plná penzia (podmienka na čerpanie dotácie), manipulačný poplatok vo výške 1,30 € a poukážka na jeden vstup na 1 hodinu do wellness centra, dospelý v hodnote 5 €; dieťa od 3 do 12 r. – 2,50 €; dieťa do 3 r. – zdarma, s možnosťou využitia troch atrakcií v ľubovoľnej kombinácii (bazén, sauna, vírivka). Prevádzkovateľ si vyhradzuje právo určiť typ sauny alebo vírivky podľa potreby (čistenie, výmena vody, poveternostné podmienky). Poukážku vydá recepcia pri nástupe na pobyt, termín vstupu je potrebné dopredu objednať. V prípade, že na prístelke spí osoba staršia ako 12 rokov, zariadenie jej vráti 3 € za noc. **V cene poukazu nie je:** daň z ubytovania vo výške 1 € na osobu a noc, okrem osôb do 18 r., držiteľov preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím aj jeho sprievodcu.

Rekreačné zariadenie OZ PŠaV
CROCUS

Kežmarské Žľaby 12

059 60 Tatranská Lomnica

č. tel.: 052/44 68 165, 0911 273 488

e-mail: rzcrocus@stonline.sk

www.ozpsav.sk - rekreacie

VZDELÁVACIE CENTRUM

A CENTRUM PRE REGENERÁCIU PRACOVNEJ SILE (VCaCRPS)

Kežmarské Žľaby 12, 059 60 Tatranská Lomnica

č. tel.: 052/44 68 165, 0911 273 488, e-mail: centrumzlaby@gmail.com

Ponúkame tiež ubytovanie v apartmánoch Vzdelávacieho centra a centra pre regeneráciu pracovnej sily. Stravu si môžete objednať v RZ CROCUS. Budovy sú prepojené spojovacou chodbou. Informácie o zariadení a cenník nájdete na našej webovej stránke www.ozpsav.sk-rekreacie.

Objednávky posielajte na adresu VCaCRPS.

Rekreačné zariadenie OZ PŠaV

ČINGOV

Rekreačné zariadenie sa nachádza asi 4 km od Spišskej Novej Vsi, v prekrásnom prostredí Slovenského raja. **Doprava:** autobusom zo Spišskej Novej Vsi. Dopravu si hradí účastník.

Ubytovanie: v 2-, 3-, 4-posteľových izbách s možnosťou prístelky. Každá izba má vlastné sociálne zariadenie a rádio. Rekreatanti môžu využívať spoločenskú miestnosť a klubovňu s televízorom, vonkajší gril a detské preliezačky.

Sauna alebo vírivka sú za úhradu 3 €/osoba/1h. Na spiestenie a spríjemnenie svojho pobytu majú hostia k dispozícii knižnicu, spoločenské hry, PC, WIFI, stolný tenis a futbal, biliard, horské bicykle a iné športové náčinie. V okolí je dostatok možností na turistiku, bežky či lyžovanie v neďalekých ly-

žiarskych strediskách. **Na pobyt nie je dovolené vodiť psov a iné zvieratá. Nástup na pobyt je po 14.00 h, odchod do 10.00 h. Stravovanie:** zariadenie neposkytuje. Na individuálnu prípravu stravy môžu rekreatanti využiť kuchyňu, kompletne vybavenú riadom, sporákom, mikrovlnnou rúrou, umývačkou riadu, chladničkami a mrazničkou. V blízkosti RZ je tiež možnosť stravovania v reštaurácii Lesnica (200 m), v hoteli Čingov (wellness) alebo na salaši (asi 500 m). V cene poukazu je: ubytovanie. V prípade, že na prístelke spí osoba staršia ako 12 rokov, zariadenie jej vráti 3 € za noc. V cene poukazu nie je: daň z ubytovania vo výške 0,50 € na osobu a noc (platí každá osoba: dieťa, ZŤP a senior).

Rekreačné zariadenie OZ PŠaV
Čingov 143, pošta Smižany
053 11 Smižany
č. tel.: 0918 901 773
e-mail: rz.cingov@atlas.sk
www.ozpsav.sk - rekreacie

7-dňové pobyty v RZ ČINGOV (6x nocľah)

1.	2. 7. – 8. 7.	4.	23. 7. – 29. 7.	7.	13. 8. – 19. 8.
2.	9. 7. – 15. 7.	5.	30. 7. – 5. 8.	8.	20. 8. – 26. 8.
3.	16. 7. – 22. 7.	6.	6. 8. – 12. 8.	9.	27. 8. – 2. 9.

Cena poukazu

člen OZ PŠaV a jeho nezaopatrené deti od 12 rokov	57,60 €
deti člena OZ PŠaV od 3 do 12 rokov	51,60 €
manžel/ka člena OZ PŠaV	78,00 €
nečlen OZ PŠaV od 12 rokov	87,00 €
nečlen OZ PŠaV od 3 do 12 rokov	78,00 €

Ďalšie zariadenia s celoročnou prevádzkou bez dotácie OZ PŠaV na Slovensku

Domov speváckeho zboru
slovenských učiteľov
Partizánska 11, Trenčianske Teplice
www.dszsus.sk

Domov SZSU sa nachádza v príjemnom prostredí, blízko centra kúpeľov Trenčianske Teplice. Má krásny areál – záhradu a tenisové kurty. Poskytuje svoje priestory jednotlivcom, školským a iným organizáciám na školenia, porady, kurzy, semináre, nácviky umeleckých telies, víkendové a relaxačné pobyty, svadby, oslavy životných jubileí, promócie a pod.

Kúpele Trenčianske Teplice sú známe svojím prekrásnym okolím, liečivými prameňmi, turistickými trasami a rôznymi kultúrnymi podujatiami.

Ambulantné liečebné procedúry možno vopred objednať alebo zakúpiť.

Ubytovanie:

Vo vynovených priestoroch v 2- a 3-posteľových izbách.

Väčšina izieb má vlastné sociálne zariadenie.

Stravovanie:

možno objednať priamo v zariadení.

Objednávky a informácie:

PhDr. Vladimír Mojto,
Domov SZSU, Partizánska 11,
914 51 Trenčianske Teplice
č. tel.: 032/65 52 301, 0903 615 126
fax: 032/65 52 270,
e-mail: prevadzka@dszsus.sk

Školský internát
Ul. J. Švermu 1736/14, Zvolen
www.skinternatzv.sk

Školský internát sa nachádza neďaleko centra mesta Zvolen, kde môžete navštíviť Divadlo JGT, Zvolenský zámok, Pustý hrad. V meste je aj EUROPA SHOPPING CENTER s možnosťou návštevy kina. Neďaleko sú kúpeľné mestá Sliač a Kováčová s termálnymi kúpaliskami. V Kováčovej je HOLIDAY PARK s celoročnou prevádzkou. V školskom internáte je možnosť športového vyžitia.

Ubytovanie:

Školský internát ponúka dva apartmány so samostatným vchodom.

V apartmáne sa nachádzajú dve 3-posteľové izby, kuchyňa a sociálne zariadenie. Cena je 10 €/osoba/noc.

V prípade záujmu o ubytovanie v počte minimálne 20 osôb ponúkame v ŠI ubytovanie v 2- a 3-posteľových izbách so spoločným sociálnym zariadením. Cena je 7,70 €/osoba/noc.

Parkovanie zdarma, priamo v areáli internátu.

Stravovanie:

Je zabezpečené v dňoch školského vyučovania, pondelok – piatok, začína sa raňajkami, končí večerou. Výber z troch druhov jedál.

Ceny: raňajky 1,12 €, obed 2,67 €, večera 2,17 €.

Objednávky a informácie:

Andrea Gútová, Školský internát,
Ul. J. Švermu 1736/14, 960 78 Zvolen
č. tel.: 045/53 66 363, 045/53 34 207,
mobil: 0907 888 033, 0907 179 347
e-mail: sekretariat@skinternatzv.sk,
riaditel@skinternatzv.sk

Klub školství a vědy
Kounicova 10, Brno
www.klubskolstvi.cz

Klub školství a vědy Brno ponúka vo svojich priestoroch **ubytovanie v dvoj-lôžkovej izbe v podkroví s možnosťou prístelky.**

Objednávky a informácie:

Klub školství a vědy Brno, s. r. o.

Kounicova 10, 602 00 Brno
č. tel.: 00420 777 224 860
e-mail: salomonova@oros-znojmo.cz

EXOD 2017

64. ročník

EXKURZNO-VZDELÁVACIE ZÁKLADNE (EVZ) na Slovensku organizované Odborovým zväzom pracovníkov školstva a vedy na Slovensku

EXOD – exkurzno-vzdelávacie podujatia – sú špecifickou formou ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov školstva, s cieľom rozširovania ich odborných teoretických aj praktických znalostí, rozvíjania rôznych záujmových činností, výmeny poznatkov a skúseností s kolegami z iných štátov, ktoré potom môžu využiť vo svojej náročnej výchovno-vzdelávacej práci. Umožňujú získavanie vedomostí z oblasti kultúry, histórie, umenia, geografie, rôznych prírodovedných a technických odborov. Základnou súčasťou exkurzno-vzdelávacích podujatí sú odborné prednášky, sprievodné výklady, exkurzie, ale aj relaxačno-ozdravné aktivity, šport a turistika.

Podujatia EXOD sa uskutočňujú formou exkurzno-vzdelávacích základní (EVZ), spravidla v čase školských prázdnin. Zabezpečujú ich dobrovoľní pracovníci, vedúci EXOD. Zúčastňovať sa na nich môžu pedagogickí a odborní školskí zamestnanci, ich rodinní prí-

slušníci aj iní záujemcovia. Program a tematické zameranie exkurzno-vzdelávacích podujatí sa každoročne aktualizuje.

Uzávierka prihlášok je 15. 5. Na podbyty sú prednostne zaraďovaní členovia OZ PŠaV na Slovensku.

Prihláška je záväzná. EVZ sa uskutoční len vtedy, ak je dostatočný počet prihlásených osôb.

Prihlášky posielajte na adresu uvedenú v ponuke jednotlivých základní. Pre každú prihlásenú osobu (aj dieťa) použite samostatné tlačivo, ktoré nájdete aj na webovej stránke OZ PŠaV www.ozpsav.sk v časti rekreácie. Nezabudnite pripojiť obálku so známkou a svojou adresou, na ktorú dostanete oznámenie o zaradení a podrobné informácie. V prípade elektronickej komunikácie nie je potrebné posilať obálku. Prihlášku musí úplne a presne vyplniť každý prihlásený účastník. Pedagogickým zamestnancom ju musí potvrdiť

zamestnávateľ (škola, školské zariadenie) a členom OZ PŠaV predseda ZO.

Úhrada – pri platení účastníckych poplatkov sa treba riadiť pokynmi vedúceho EVZ.

Vo vlastnom záujme dodržte termín zaslania prihlášky a najmä termín zaplatenia a poslania oznámenia o zaplatení. V prípade nedodržania platobných termínov, môže byť vaše miesto obsadené inou osobou.

Ak sa z vážnych príčin nemôžete na EVZ zúčastniť, okamžite to oznámte jej vedúcemu. V prípade potreby pomôžte nájsť náhradníka.

Účastníkom EVZ želáme, aby si doniesli nielen krásne spomienky, ale aby ich pobyt na exkurzno-vzdelávacích základniach obohatil o nové poznatky a skúsenosti, ktoré potom využijú pri výučbe svojich žiakov.

PONUKA POBYTOV

1. ZA ZÁŽITKAMI A KULTÚROU – BRATISLAVA

Termín: 7. 3. – 12. 3.

Program: Historické a kultúrne zaujímavosti Bratislavy, poldenné vychádzky spojené s návštevou divadelných predstavení (historická budova SND – opera, nová budova SND – balet, RND – činohra, Reduta – koncert), múzeum, galéria, Devín, Sandberg, Kamzík, Železná studnička, Danubius.

Cena: 169 € za ubytovanie v hoteli – 2-posteľové izby s vlastným sociálnym zariadením, **polpenziu, sprievodcu.**

Prihlášky: Mgr. Ľubomíra Šajgalová, Novomeského 13, 977 01 Brezno
č. tel.: 0904 342 201,
e-mail: sajgal.luba@gmail.com,
sajgalova.luba@post.sk

2. ZA KRÁSMI A KULTÚROU VÝCHODU – KOŠICE

Termín: 30. 3. – 2. 4.

Program: Košice – metropola východu, Dóm sv. Alžbety, Štátne divadlo spojené s návštevou divadelných predstavení (3x v historickej budove – balet, opera, muzikál), historické pamiatky, kaštieľ Budimír, Solivar – technická pamiatka, Opáľová baňa, Tokajská oblasť – pivnica s ochutnávkou, jaskyňa Baradla, múzeum Trebišov.

Cena: 87 € za ubytovanie v Košiciach – v novozriadenej turistickej ubytovni Strojár, bunkový systém so sociálnym zariadením, **polpenziu, dopravu** počas programu, **sprievodcovské služby.**

Prihlášky: Mgr. Ľubomíra Šajgalová, Novomeského 13, 977 01 Brezno
č. tel.: 0904 342 201,
e-mail: sajgal.luba@gmail.com,
sajgalova.luba@post.sk

3. Z ORAVY ZA POZNANÍM – PAMIATKY UNESCO – TVRDOŠÍN

Termín: 28. 4. – 1. 5.

Program: Historické a kultúrne zaujímavosti Oravy, drevený kostol Tvrdošín – UNESCO, Galéria M. Medveckej, galéria ART, fakultatívny

výlet Krakov – UNESCO, Wieliczka – UNESCO, Vadovice, po stopách Jána Pavla II.

Cena: 89 € za ubytovanie ŠI pri SŠ v Tvrdošine, bunkový systém, 2-posteľové izby, **1 noc aj s polpenziou, 2 noci v hoteli s raňajkami, dopravu** autobusom počas programu, **sprievodcovské služby.**

Prihlášky: Mgr. Ľubomíra Šajgalová, Novomeského 13, 977 01 Brezno
č. tel.: 0904 342 201,
e-mail: sajgal.luba@gmail.com,
sajgalova.luba@post.sk

4. PIENINY – KRÍŽOM-KRÁŽOM – ČERVENÝ KLÁŠTOR

Termín: 1. 7. – 8. 7.

Program: Komplexné poznávanie Zamaguria a Pienin, prielom Dunajca, prielom Lesnického potoka, Haligovské skaly, hrebeň Spišskej Magury,

pčas programu a **prednášky.**

Prihlášky: Mgr. Ľubomíra Šajgalová, Novomeského 13, 977 01 Brezno
č. tel.: 0904 342 201,
e-mail: sajgal.luba@gmail.com,
sajgalova.luba@post.sk

5. KOMÁRNO A OKOLIE

Termín: 4. 7. – 11. 7.

Program: Kultúrne a historické pamiatky regiónu – Komárno, pamiatky a osobnosti, mestské opevnenie, Rímske lapidárium, sútok Váhu a Dunaja (plavba loďou), hviezdareň v Hurbanove, Štúrovo – Ostrihom (bazilika), slávnosti ľudových remesiel Podhájska, historický vodný mlyn Kolárovo, termálne pramene juhozápadného Slovenska – Podhájska, Štúrovo, Veľký Meder, Patince, Komárno.

Cena: 125 €, dieťa do 8 rokov s polovičnou porciou večere 110 €, za

Jezersko – jazero, Tri koruny, Sokolica – Sokolí chodník, hrebeňom Malých Pienin – Vysoké skaly, expozícia PIENAP-u, hrady – Nedžidza, Čorštýn, Stará Ľubovňa – hrad a skanzen, Litmanová – Zvir, z Jaworiek – možnosť lanovky, Ščawnica – poľské kúpeľné mesto, aj variant B pre menej zdatných turistov.

Cena: 147 € za ubytovanie v penzióne v Červenom Kláštore v 2- a 3-posteľových izbách, **polpenziu, dopravu**

ubytovanie v DM pri SPŠ Komárno v 2- až 5-posteľových izbách so spoločným sociálnym zariadením na chodbách (v dostatočnom množstve), **polpenziu** (raňajky a večere s polievkou), **dopravu** autobusom denne počas programu.

Prihlášky: Mgr. Ľubica Ježová, Vnútoraná okružná 55/16, 945 01 Komárno
č. tel.: 0904 214 479,
e-mail: lubicaje@centrum.sk

6. PUTOVANIE PO ZÁPADNÝCH TATRÁCH A ORAVE – TVRDOŠÍN

Termín: 8. 7. – 15. 7.

Program: Putovanie po Západných Tatrách – Sivý vrch, Baníkov, Lúčna, Spálená – lanovka, Plačlivé, Ostrý Roháč, Juráňova dolina, Chocholovská dolina na poľskej strane Tatier, Oravská priehrada, Slanický ostrov, galérie, drevený kostol v Tvrdošíne – UNESCO, Babia hora, Múzeum oravskej dediny, Oravice, aj variant B pre menej zdatných turistov.

Cena: 132 € za ubytovanie v ŠI pri SŠ v Tvrdošíne, bunkový systém, 2- a 3-posteľové izby, **plnú penziu** (obedy vo forme balíčkov), **dopravu** počas programu a **prednášky**.

Komfortnejšie ubytovanie:

Cena: 171 € za ubytovanie – penzión v Tvrdošíne, 2-posteľové izby so sociálnym zariadením, **polpenziu, dopravu** počas programu a **prednášky**.

Prihlášky: Mgr. Ľubomíra Šajgalová, Novomeského 13, 977 01 Brezno
č. tel.: 0904 342 201,
e-mail: sajgal.luba@gmail.com,
sajgalova.luba@post.sk

7. ZA KRÁSAMI A POZNANÍM STREDNÉHO POVAŽIA

Termín: 10. 7. – 16. 7.

Program: Základňa je vhodná pre všetky vekové kategórie, nenáročná turistika kombinovaná s výletmi autobusom, návšteva pamiatok Beckovský, Trenčiansky a Čachtický hrad, Veľká Javorina (turistika), Bradlo – Košariská (rodisko M. R. Štefánika), návšteva miest Nové Mesto nad Váhom (turistika), Myjava, Trenčín, Trenčianske Teplice, Piešťany – kúpeľný ostrov a plavba loďou, prehliadka Múzea S. Štúra v Lubine, Ľ. Podjavorinskej v Bzinciach pod Javorinou. Kúpanie – plaváreň, jazero, športové vyžitie.

Cena: 123 € za ubytovanie v Internáte SOŠ Stará Turá v 2- až 3-posteľových izbách so spoločným sociálnym zariadením na chodbe, **polpenziu a 1 obed, časť vstupov** a **dopravu** počas programu.

Prihlášky: Mgr. Anna Machajdíkova, Hrnčiarové 597, 916 12 Lubina
č. tel.: 0915 386 995,
e-mail: anenka@centrum.sk

8. MALÁ FATRA – DOLNÝ KUBÍN

Termín: 15. 7. – 22. 7.

Program: Poznávanie Malej Fatry – Malý a Veľký Rozsutec, Dolné, Horné a Nové diery, Veľký Fatranský Kriváň, Steny, Obšivanka, Suchý, Kraviarske, Veľký Choč, Dolný Kubín – galéria, Vyšný Kubín, Tupá a Ostrá skala, Leštiny – kostol UNESCO, Martinské hole – pre záujemcov aj ferrata HZS.

Cena: 128 € za ubytovanie v internáte v Dolnom Kubíne, 2- a 3-posteľové izby, **polpenziu, dopravu** počas programu a **prednášky**.

Cena: 141 € za ubytovanie v turistickej ubytovni, 2- a 4-posteľové izby so sociálnym zariadením v Dolnom Kubíne, **polpenziu, dopravu** počas programu a **prednášky**.

Prihlášky: Mgr. Ľubomíra Šajgalová, Novomeského 13, 977 01 Brezno
č. tel.: 0904 342 201,
e-mail: sajgal.luba@gmail.com,
sajgalova.luba@post.sk

9. SNINA – HORNÝ ZEMPLÍN – POLONINY

Termín: 22. 7. – 29. 7.

Program: Poznávanie horného Zemplína a Polonín turisticko-exkurznou formou – Sninský kameň, Vihorlat, rašelinisko Podstávka (rosička okružlistá), Morské oko, Medová baba, Rjaba skala, Kremenec – Stuzický prales, Sninské rybníky, drevené kostolíky východného obradu, observatórium a planetárium Kolonické sedlo, Hostovické lúky (kosatec sibírsky), Múzeum A. Warhola v Medzilaborciach, Starinská priehrada, Krásnobrodský monastier, Humenné – skanzen a múzeum, Osadné – kostnica.

Cena: 129 € za ubytovanie v internáte SOŠ v Snine v 2- a 3-posteľových izbách so spoločným soc. zariadením, **polpenziu, dopravu** vlastným autobusom počas programu.

Prihlášky: Svetluša Oriňáková, Vihorlatská 1412/42, 069 01 Snina

č. tel.: 0908 069 928,
e-mail: orinakovci@pobox.sk
www.exod-snina-szm.sk

10. KOŠICE A OKOLIE

Termín: 24. 7. – 30. 7.

Program: Košice (Dóm sv. Alžbety, Košický zlatý poklad, Rodošto, Urbanova veža), Jasov – kláštor, jaskyňa, Betliar – kaštieľ, Spišský Štvrtok, Spišská Sobota, Spišská Kapitula – cirkevné pamiatky, Levoča, Dargov, Trebišov – kaštieľ, Tokajská vinohradnícka oblasť (ochutnávka vína v pivnici), kaštieľ Budimír, Michalovce, Zemplínska Šírava.

Cena: 137 € za ubytovanie vo vysokoškolskom internáte v pôvodnom stave, v 3-posteľových izbách, (manželia ubytovaní samostatne), umývadlo a WC pri každej izbe, sprchy spoločné (možnosť ubytovania v 2-posteľových hosťovských izbách s príslušenstvom, chladničkou, televízorom, za príplatok 7 €/osoba/noc), **polpenziu** a **autobusovú dopravu** počas programu.

Prihlášky: Mgr. Mária Fedorcová, RNDr. Eva Vladovičová, SOŠ technická, Družstevná 1737, 066 01 Humenné,
č. tel.: 057/77 20 454, 0903 129 149,
e-mail: eva.vladovicova@gmail.com

11. PO VÝHLADOCH Z LIPTOVA – LIPTOVSKÝ JÁN

Termín: 29. 7. – 5. 8.

Program: Komplexné poznávanie kultúrnych a prírodných krás Liptova, kúpele Liptovský Ján, Chopok, Ďumbier, Ohnište, Stanišovská jaskyňa, Prosiecka a Kvačianska dolina, dom Milana Rúfusa v Závažnej Porube, Čierny Váh – prečerpávacía elektráreň, prírodný prameň Kaďa, Bobrovecká dolina – Babky, Sivý vrch, Žiarska dolina – Baranec, Plačlivé, aj variant B

Prihlášky: Mgr. Ľuboš Kvašňák,
Lomnická 2, 080 05 Prešov
č. tel.: 0903 620 414,
e-mail: lubos.kvasnak@gmail.com

14. TATRY – ŽDIAR

Termín: 5. 8. – 12. 8.

Program: Komplexné poznávanie Tatier – Belianskych, Vysokých aj na poľskej strane formou vysokohorskej turistiky, Meďodoly, dolina Zeleného plesa – Jahňací štít, Slavkovský štít, Morské oko, Husí krk, dolina Piatich

pre menej zdatných turistov.

Cena: 134 € za ubytovanie v turistickej ubytovni s umývadlom v izbe, spoločné WC a sprchy, **polpenziu, dopravu** podľa programu a **prednášky**.

Komfortnejšie ubytovanie:

Cena: 169 € za ubytovanie v penzióne v Liptovskom Jáne, 2-posteľové izby so sociálnym zariadením a TV, **polpenziu, dopravu** počas programu a **prednášky**.

Prihlášky: Mgr. Ľubomíra Šajgalová,
Novomeského 13, 977 01 Brezno
č. tel.: 0904 342 201,
e-mail: sajgal.luba@gmail.com,
sajgalova.luba@post.sk

12. VYSOKÉ TATRY – TATRANSKÁ LESNÁ

Termín: 29. 7. – 5. 8.

Program: Klasické Vysoké Tatry – základňa je určená pre všetkých, ktorí chcú spoznať krásu našich veľhôr, bez ohľadu na vek a fyzickú kondíciu. Túry sú prispôsobené tak, aby ich časť zvládli i menej zdatní turisti, zdatní turisti absolvujú celú trasu. Program sa realizuje v skupinkách podľa zdatnosti účastníkov. Navštívime známe vysokohorské chaty, tatranské doliny i štíty. Po túrach budú pripravené zaujímavé diskusie z oblasti včelárstva a liečenia včelími produktmi, liečivých rastlín a kvetov Tatier.

Cena: 148 €, deti od 5 do 10 rokov 85 €, za ubytovanie v penzióne Karpatia v Tatranskej Lesnej, v 2-posteľových izbách s možnosťou prísteliek, s teplou a so studenou vodou, spoločným sociálnym zariadením, **polpenziu, daň** z ubytovania a **organizačné výdavky**.

Prihlášky: Mgr. Eva Matejová,
966 74 Veľké Pole 24
č. tel.: 0911 292 704,
e-mail: e.matejova@gmail.com

13. VYSOKÉ TATRY – antistresový pobyt

Termín: 30. 7. – 5. 8.

Program: Poznávanie kultúrnych a historických pamiatok podtatranskej oblasti, turistické vychádzky (Zadné a Predné Meďodoly, Malá Svišťovka, Skalnaté pleso, Zelené pleso, Popradské pleso, Malá a Veľká Studená dolina, vodopády...), fakultatívne možnosť Poľsko – Zakopané, resp. Nowy Targ, rehabilitačné a relaxačné procedúry.

Cena: 148 € za ubytovanie v RZ OZ PŠaV CROCUS v Kežmarských Žľaboch (2-posteľové izby so sociálnym zariadením a bunky s dvomi 2-posteľovými izbami, s možnosťou jednej prístelky a so sociálnym zariadením, v každej izbe je chladnička a TV), WI-FI, fitness, stolný tenis, rôzne spoločenské hry, športové náradie, ohnisko na opekanie, detské a športové ihrisko – všetko v cene, **polpenziu** (večere s polievkou, výber z dvoch jedál), možnosť doobjednať obedy alebo balíčky, **1x wellness** (sauny, vírivky a bazén), možnosť doobjednať ďalšie služby a masáže, **3x doprava** autobusom, **záverečný večer, organizačné poplatky**.

poľských plies, Košielec – dolina Gasienicová, Orlia Perč, Červené vrchy, Spišská Belá – Múzeum J. M. Petzvala, Spišská Sobota – kostol a múzeum, termálne kúpalisko Vrbov, goralská kultúra – Goralský dom, aj variant B pre menej zdatných turistov.

Cena: 139 € za ubytovanie v penzióne v Ždiari v 2- a 3-posteľových izbách s vlastným sociálnym zariadením, **polpenziu a dopravu** počas programu.

Prihlášky: Mgr. Ľubomíra Šajgalová,
Novomeského 13, 977 01 Brezno
č. tel.: 0904 342 201,
e-mail: sajgal.luba@gmail.com,
sajgalova.luba@post.sk

15. PREŠOV A OKOLIE

Termín: 7. 8. – 13. 8.

Program: Prešov (Kostol sv. Mikuláša, Rákócziho palác, synagóga, Caraffova väznica, kalvária), Solivar, Fintice – kaštieľ, Hanušovce nad Topľou – kaštieľ, archeopark, Sabinov (Obchod na korze, oltáre), Stará Ľubovňa – hrad, skanzen, Hniezdne – Nestwillepark, Bardejov, Bardejovské Kúpele, Bodružal – drevený kostolík, Dukla – pamätník, vyhladková veža, Markušovce – kaštieľ, Spišský hrad,

Žehra – kostol, Hodkovce – kaštieľ.

Cena: 137 € za ubytovanie vo vysokoškolskom internáte, 2-posteľové študentské izby s vlastným sociálnym zariadením a balkónom, (možnosť ubytovania v hosťovských izbách – televízor, chladnička, za príplatok 5 €/osoba/noc), polpenziu a autobusovú dopravu počas programu.

Prihlášky: Mgr. Mária Fedorcová, RNDr. Eva Vladovičová, SOŠ technická, Družstevná 1737, 066 01 Humenné, č. tel.: 057/77 20 454, 0903 129 149, e-mail: eva.vladovicova@gmail.com

16. VEĽKÁ FATRA Z LIPTOVA – LIPTOVSKÉ REVÚCE

Termín: 12. 8. – 19. 8.

Program: Poznávanie Veľkej Fatry – liptovská časť – Ostredok, Krížna, Zvolen, Nová hoľa, Rakytov, Čierny kameň, Borišov, Sidorovo, Vtáčnik, Maliné, Vlkolinec – UNESCO, Šíp, Malá Fatra – Šútovský vodopád, Chleb, Donovaly, Kozie chrby, Korytnica, Chočské vrchy – Likava hrad, Svätý kríž – kostol, kúpele Lúčky – vodopád, kúpanie, Čutkovská dolina, Maliné Brdo, kúpanie v Liptovskej Osade, aj variant B pre menej zdatných turistov.

Cena: 136 € za ubytovanie v penzióne v Liptovských Revúcach v 2- a 3-posteľových izbách s vlastným sociálnym zariadením, **polpenziu, dopravu** počas programu, **prednášky**.

Prihlášky: Mgr. Ľubomíra Šajgalová, Novomeského 13, 977 01 Brezno č. tel.: 0904 342 201, e-mail: sajgal.luba@gmail.com, sajgalova.luba@post.sk

17. HOREHRONIE – BREZNO

Termín: 19. 8. – 26. 8.

Program: Komplexné poznávanie Nízkych Tatier, Homôlka, Ďumbier, Jas-kyňa mŕtvych netopierov, Chopok, Kot-

liská, Slovenské rudohorie – Tlstý javor, Zákluky, Čiernohronská železnica, lesnícky skanzen vo Vydrove, Muránska planina – Čertova roklina, ozubnicová železnica, hrad Ľupča, Hronsek – kostol UNESCO, Špania Dolina, historické a kultúrne zaujímavosti Horehronia, aj variant B pre menej zdatných turistov.

Cena: 131 € za ubytovanie v internáte SŠ v Brezne, bunkový systém izieb, 2- a 3-posteľové izby, **polpenziu, dopravu** počas programu a **prednášky**.

Prihlášky: Mgr. Ľubomíra Šajgalová, Novomeského 13, 977 01 Brezno č. tel.: 0904 342 201, e-mail: sajgal.luba@gmail.com, sajgalova.luba@post.sk

18. ZVOLEN A OKOLIE

Termín: 21. 8. – 27. 8.

Program: Zvolen – zámok, pancierový vlak, Kostol sv. Alžbety, Zvolenská Slatina – Galéria Jána Kulicha, Víglaš – hrad, Hronsek – drevený kostol, Sliač – kúpele, Banská Bystrica – mestský hrad, Pamätník SNP, Svätý Anton – kaštieľ, Banská Štiavnica – Kostol sv. Kataríny, Nový zámok, Prievidza – Kostol Najsvätejšej Trojice, Bojnice, zámok, kúpele, Arborétum Borová hora, Kremnica – mestský hrad, mincovňa, múzeum.

Cena: 137 € za ubytovanie v stredoškolskom internáte, v 2- a 3-posteľových izbách, umývadlo v izbe, WC, sprchy spoločné, **polpenziu a autobusovú dopravu** počas programu.

Prihlášky: Mgr. Mária Fedorcová, RNDr. Eva Vladovičová, SOŠ technická, Družstevná 1737, 066 01 Humenné, č. tel.: 057/77 20 454, 0903 129 149, e-mail: eva.vladovicova@gmail.com

Ponuku pobytov vypracovala
Ing. Dana Peťková,
špecialistka pre rekreácie a EXOD

Aktuality zväzu

Ročník XXVI. ~ Číslo I
Marec 2017

Vydáva

**Odborový zväz pracovníkov
školsťva a vedy na Slovensku**

Redakčná rada:

doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.

– predseda redakčnej rady

PaedDr. Eva Klikáčová

Ing. Iveta Majerová

Mgr. Renáta Májková

Mgr. Juraj Stodolovský

Ing. František Šary

Redakcia:

Vajnorská 1, 815 70 Bratislava

telefón: +421 2 502 40 421

www.ozpsav.sk

Grafické spracovanie,

korektúra textov, tlač:

MUSICA LITURGICA, s. r. o.,
Bratislava

Distribúované pre členov

Odborového zväzu pracovníkov
školsťva a vedy na Slovensku

Náklad: 4 100 ks

Príspevky posielajte e-mailom na:

haban@ozpsav.sk

ISSN 1338 – 7960

AZ

Oznamujeme vám, že dňa 10. januára 2017 vo veku 87 rokov zomrel **prof. doc. Ing. Milan Gajdošík, CSc.**, ktorý vykonával funkciu prvého predsedu OZ PŠaV na Slovensku v rokoch 1990 až 1991. Prof. Gajdošík bol dlhoročným členom predsedníctva zväzu, pôsobil ako vysokoškolský učiteľ na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre, patril medzi významných pedagogických a vedeckých pracovníkov. Za celoživotnú pedagogickú, vedeckú prácu a verejno-spoločenské pôsobenie mu bola udelená Cena primátora mesta Nitra. Posledná rozlúčka so zosnulým bola 14. januára 2017 na Mestskom cintoríne v Nitre. Česť jeho pamiatke.

Klub školstva a vedy Brno, s. r. o.

Klub školstva a vedy, s. r. o., poskytuje zvýhodnené ubytovanie pre členov odborových zväzov – vlastníkov objektov. Stále sa snažíme zlepšovať ponuku služieb pre našich členov. Naša najnovšia služba je, že nemusíte po sebe upratovať. Boli zmenené pravidlá a po všetkých hosťoch upratuje upratovačka za jednotný poplatok 200 Kč, ktorý sa vyberá pri nástupe na ubytovanie.

Vyhne sa tak nepríjemnému dohadovaniu, či je, alebo nie je upratané, a noví návštevníci majú vždy istotu, že sa nasťahujú do čistého.

Ďalšou novinkou je zriadenie parkovacieho miesta neďaleko domu na Kounicovej ulici 10 v Brne.

Má to výhodu, že návštevníci, ktorí prídu autom, nemusia hľadať parkovacie miesto v okolí, ale vždy budú mať voľné miesto označené KŠV Brno, s. r. o.

Od domovníčky dostanú ubytovaní hostia kartičku, ktorá ich oprávňuje využívať toto parkovacie miesto. Parkovanie je zabezpečené na Smetanovej ulici.

Pred budovou KŠV Brno odbočíte doľava a 3. parkovacie miesto je vaše. V byte majú hostia okrem kompletného vybavenia aj TV a pripojenie k wi-fi.

Všetky potřebné informace najdete na www.klubskolstvi.cz

OZ ADEVYK S PODPOROU MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

ZÁŠTITU NAD PODUJATÍM PREVZAL PREZIDENT SR ANDREJ KISKA

Maroš Jakim
Zlatý Amos 2016

ZLATÝ AMOS

anketa o najobľúbenejšieho učiteľa, učiteľku na Slovensku

XI. ROČNÍK

Igor Timko
tvár ankety

"PODPORTE LÁSKAVÝCH UČITEĽOV S VEĽKÝM SRDCOM"

Anketa Zlatý Amos vedie žiakov k tomu, aby ukázali celému Slovensku svojich učiteľov, ktorí im dávajú do života nielen vedomosti, ale aj dobrú výchovu.

Anketa za posledných 10 rokov získala na Slovensku prestíž v oceňovaní učiteľov, ktorých navrhujú žiaci ZŠ a SŠ.

Venujte **2%** zo svojich daní
našim najobľúbenejším učiteľom.

Celoslovenské kolo sa uskutoční od 7. - 8. mája 2017
v priestoroch Mestského úradu Poprad

Adela Banášová
moderátorka

**OBYČAJNÝ UČITEĽ UČÍ. DOBRÝ UČITEĽ
VYSVETĽUJE. VYNIKAJÚCI UČITEĽ DEMONŠTRUJE.
VEĽKÝ UČITEĽ INŠPIRUJE.**

Informácie nájdete na web stránke
www.zlatyamos.sk

Adam Ďurica
host' vo finále

Mediálny partner: Aktuality zväzu.
Cena OZ PŠaV na Slovensku v kategórii:
Pedagóg, na ktorého sa oplatí spomínať.